

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KENDİ İMDADINA DA KOŞUP GELEN HIZIR

AHMET SARI

AHMET SARI; 1970 yılında Almanya'nın Düsseldorf kentinde doğdu. 1984 yılında Almanya'dan Türkiye'ye (Erzurum) kesin dönüş yaptı. 1993 yılında Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. *Thomas Bernhard'ın Öykülerinde Normaldışı Davranışlar* adlı çalışmasıyla yüksek lisansını (1995), *Türk ve Alman Poetikasının Kitabı* adlı çalışmasıyla da doktorasını tamamladı (2003). 2005 yılında Yardımcı Doçent; 2011 yılında da Doçentlik, 2016 yılında da Profesörlük kadrosuna atandı. Halen Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Çevirileri ve Eserleri: Jurek Becker, *Dikkat Yazar Var* (Babil Yayınları, 2000); Peter Bichsel, *Edebiyat Dersleri* Okuyucu/Anlatı (Babil Yayınları, 2000); Thomas Bernhard, *Ses Taklitçisi* (Atatürk Üniversitesi Matbaası, 2001); Thomas Bernhard, *Olaylar* (Babil Yayınları, 2002); Jacques Derri-da, *Şiir Nedir?* (Babil Yayınları, 2002); Hans Georg Gadamer-Friedrich Nietzsche-Helmut Kuhn, *Edebiyat Nedir?*, (Babil Yayınları, 2002); Peter Handke, *İzleyiciye Sövgü-Kendini Karalama* (Birey Yayınları, 2002); Novalis, *Poetika* (Babil Yayınları, 2003); Immanuel Kant, *Yaşamın Anlamı* (Birey Yayınları, 2004); Lewis Carroll, *Küçük Kızlara Mektuplar* (Birey Yayınları, 2005); Peter Sloterdijk, *Dünyaya Gelmek-Dile Gelmek* (Salkımsöğüt Yayınları, 2005), Wilhelm Vogelpohl, *Alman Edebiyatı Tarihi* (Orient Yayınları/Yayına Hazırlayan/2005) Klaus Schulz, *Alman Kültür Tarihi* (Orient Yayınları/Yayına Hazırlayan, 2006) *Türk ve Alman Poetikasının Kitabı* (Salkımsöğüt Yayınları, 2006), Adolf Muschg, *Edebiyat Terapi Olabilir Mi?* (Salkımsöğüt Yayınları, 2006), *Sanat ve Normaldışılık* (Salkımsöğüt Yayınları, 2006), Hermann Broch, *Edebiyat ve Felsefe* (Salkımsöğüt Yayınları, 2006); Thomas Bernhard, *Dünya Düzelticisi* (De Ki Yayınları, 2007); Thomas Bernhard, *Immanuel Kant* (De Ki Yayınları, 2007); Peter Handke, *Kaspar*, (De Ki Yayınları, 2007); *Thomas Bernhard'ın Şiir Dünyası*, (De Ki Yayınları, 2007). *Psikanaliz ve Edebiyat* (Salkımsöğüt Yayınları, 2008); *Masalların Psikanalizi* (Salkımsöğüt Yayınları, 2008) *Kafkaesk Anorexia* (Salkımsöğüt Yayınları, 2009) *Allah Ağrısı* (Salkımsöğüt Yayınları, 2010) *Ahmed'e Konmaya Çalışan Bir Sineğin Arzusu* (Salkımsöğüt Yayınları, 2011) *Seherde Serçenin Gördüğüdür* (Salkımsöğüt Yayınları; 2013); *Merhamet Dilercesine Gökyüzüne Bakmak* (Hece Yayınları; 2013) *Sağ Omuz Meleşimin Omzundaki Sağ Omuz Meleşimi* (Çizgi Yayınevi; 2014); *Ve Asma Yaprakları Gibi Titreyen El* (Çizgi Yayınevi; 2014) *Edebiyat Nefreti* (Çizgi Yayınevi; 2014) *Kurmacanın O Kadim Unsurları* (Çizgi Yayınevi; 2015) *Başlangıcı Olmayan Bir Şeyin Sonu* (Hece Yayınları, 2015) *Musa'nın Derinlerine Düşen Yutkunuş* (Çizgi Yayınevi, 2015) *Kafkamakine* (Çizgi Yayınevi, 2016) *Felsefe Kendini Edebiyata Nasıl Eklemler?* (Çizgi Yayınevi, 2016) *Alman Edebiyatında Dışkı Kültü* (Çizgi Yayınevi, 2016) *Kalplerin Yıldızlı Göğü: Hölderlin* (Çizgi Yayınevi, 2016) *Kuş Seslerinden Bir Çadır* (Heyamola Yayınları, 2018) *Edebiyat ve Suç. Felaketin Kapısını Dört Değil Çalınır* (Ketebe Yayınevi, 2018)

kendi imdadına da koşup gelen hızır
ahmet sarı

iz yayıncılık: 1146
sanat edebiyat dizisi: 432
muhayyel: 45

yayın yönetmeni: güray süngü
tashih: yunus karadağ
mizanpaj:necla tunçman
kapak resmi: alperen kahraman
kapak: necla tunçman

basıldığı yer:
alemdar ofset matbaacılık davutpaşa caddesi
besler iş merkezi no: 20/29 topkapı/istanbul
(sertifika no: 22953)

© iz yayıncılık limited şirketi, 2019

sertifika no: 17313
isbn: 978-605-326-383-8
2. baskı, istanbul 2019

iz yayıncılık
litros yolu, fatih sanayi sitesi 12/280, topkapı-istanbul
telefon: (212) 5207210
faks: (212) 5115791
www.iz.com.tr - <https://rantey.org>
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

AHMET SARI

Kendi İmdadına da Koşup Gelen Hızır

küçürek öykü

İçindekiler

Pizza • 9
Kanlı Ay • 10
Mış Gibi Yapmak • 11
Kuytu • 12
Uykunun Sımsıcak Anayurdu • 13
Utanç • 14
Nepal • 15
Cinayet • 16
Süt • 17
Huzur İslam'da • 19
Kızıl Meydandaki Karanfil • 21
Muhammed • 22
Layka • 24
Bir Beş Sene Daha • 26
El Sallıyordu • 28
Bozukluk • 29
Neren Ağrıyor? • 31
Özür Diledim • 32
Kim Mefluç? • 33
Sen misin Anne? • 35
Aramak • 37
İşmar • 38
Sütre • 39
Gayb Oluş • 41
Derimin Altında • 43
Gölge • 45
Hamdi Bey • 47
Onu Gömdüm • 48

Meteoroloji	• 50
Rutin	• 51
Haral	• 52
Cuma	• 54
Yenilere Yer Açmak İçin	• 55
Tırnak	• 56
Doğum Lekesi	• 57
Sarıya Bulandık	• 59
Görünmeyenlerin Görevlendirilişine Dair	• 60
Gözyaşı	• 62
Kulak	• 63
Havuzu Temizliyorum	• 65
Olta	• 66
Yattara	• 68
Yahya Efendi Çıkmazı	• 69
Kuyu	• 73
Göge Doğru Açık Kırmızı Ufacık Ayakcıklar	• 74
Udi Aloni	• 77
Öter Ardiç	• 79
Maraş Otu	• 81
James Bond Çanta	• 82
Yeni Doğan	• 83
Delik Kalp	• 85
O Sızıntı	• 86
Fotoğraf	• 87
Mihaniki	• 89
Pervane	• 91
Etli Hortum	• 92
Solucan	• 93
Mercedes Kadir	• 94
Hâlâ	• 96
Alnında Akıtma	• 97
Ninova'dan Ayrılmak	• 99
Dünyanın En Uzun Hicaz Ezanı	• 101
Kedi	• 103
Kudüs	• 105
Kurban	• 107
Babanın Sessizliği	• 109
Oradaydık	• 110

“Her şeyi anlıyorum ve bu beni öldürecek.”
Dostoyevski

*“Ölmek için doğmuştur ya insan; o yüzden her yağmur
sonrası toprak kokusunu sever.”*
Tolstoy

Pizza

Yalnızlığın kemiklerine kadar işlediği zamanlardan birindeydi. Odaların sessizliği ruhuna işliyordu. Hangi odaya gitse sessizliği odalarda asılı görebiliyordu. Bu hoyrat sessizliği bozmanın yolunu arıyordu. Aklına pizza siparişi vermek geldi. Pizzacıya telefon açıp aile boyu pizza istediğini dillendirecekti. Bu belki yalnızlığını biraz olsun dindirebilirdi. Pizzacıya telefon açtı. Cumartesiydi. “Şu sokağa, şu numaraya aile boyu karışık pizza istiyoruz” dedi. “İstiyoruz” dedi, ne garipti. “Evet, karışık diye ekledi. 100 lira üstü lütfen.” On beş dakika sonra pizzacı kapıyı çaldı. Kapıyı hemen açmadı. Biraz bekledi. Sonra kapıyı açıp pizzacıdan pizzayı aldı, yüz lirayı uzattı. Paranın üstünden pizzacıya bahşişini verirken bomboş odaya dönüp “Çocuklar pizza geldi” diye bağırdı.

Kanlı Ay

Adem'le Mado'da buluştuk. Sempatik bir garsonun ne dilediğimiz sözü üzerine ben vişne, frambuaz, çilek dondurma toplarını seçtim. O ise bir şey yemedi. Cam kenarında oturuyorduk. Ben Coetzee'deki utancın Kafka'nın utancı yanında komik kaldığını hararetle anlatıyordum. Vakit akşamı geçmiş yatsıya mı yaklaşıyordu? Hava sanki birden mi kararmıştı? Kanlı ay tutulması günüydü. Kafeden birkaç müşteri bu doğa olayını görmek için alelacele dışarı çıktılar. Biz Adem'le içerde kaldık. Ben hararetli konuşmalarına devam ediyordum. Adem bana bakıyordu. Masanın üzerindeki cep telefonum çaldı. Arayan, inanmazsınız ama yanibaşımda gözlerini kırpmadan gözlerimin içine bakan Adem'di. Telefonu bir hışımla masadan aldım. Bir defa çaldı telefon. Masanın altında telefonun tuş kilidini açmaya çalışıyordum ki Adem'den bir mesaj geldi. "Ahmet" diyordu "ben Adem. Yaşar'la AVM'den çıkıyorduk. Cam kenarında seni benimle otururken gördüm. Aklın varsa bir saniye orada bekleme dostum, acilen uzaklaş oradan."

Kalbim kekeledi.

Mış Gibi Yapmak

Kalabalık bir sokakta bir güzellik salonunun açılışı yapılıyordu. Salon baloncuklarla süslenmiş, salon sahibinin dostlarından, tanıdıklarından, iş adamlarından devasa çiçekler, ayaklı çelenkler, ferforje aranjmanlar salonu bir gelin gibi süslemişti. Salonun tanıtımı için dışarıda insanlara afiş dağıtan dört kız arkadaştan en irkinini kendisiydi. Diğer güzel kızlar, yolda kendi hallerinde savruk müşterileri durdurup onları salonu görme hususunda ikna etmeye çalışıyorlardı. irkin olduğu için hiçkimse onun “Bir on saniye beni dinler misiniz?” ricasını yerine getirmedi. Üç kız arkadaşı, iyi iş çıkaramadığı için kendisiyle alay ettiklerinden, aşağılayan gözlerle kendisine baktıklarından, gururunu incittiklerinden yoldan geçen tanımadığı yaşlı birine “Bakar mısınız. On saniye beni dinliyormuş gibi yapar mısınız?” diye adeta yalvardı. Sesinin derinliklerinden, derinliği tahmin edilemez o boşluklardan bir imdat ığlığıydı bu. Yaşlı adam sekte kendini artık aleni sezdiren o çaresiz eli tutabilir-di. Hızlı hayata kendini kaptırmıştı. Dinlemeyi bırakın, dinliyormuş gibi bile yapmadı.

Kuytu

Adam elinde çok önemli bir belgeyle eve geldi. Bugüne kadar eve getirilmiş belgelerin belki de en önemlisiydi. Hanımına bu belgenin öneminden bahsetti ve onu çok iyi bir yere saklamasını tembih etti. Çocukları çünkü ellerine geçen kalemle buldukları her kağıt parçasına kargacık burgacık bir şeyler çiziyorlardı. Hanımı evrakı aldı, evdeki kuytuları biliyordu. Kimsenin bilmediği gizli yerleri. Belgeyi bu yerlerden hiçbirine koymadı. İçinde hep bir şekilde belgenin öyle ya da böyle bulunabileceği düşüncesi hakimdi. Sonra biraz da yorulduğundan bir koltuğa oturup birazcık dinleneyim dedi. Gözü duvarda asılı Kur'an'a ilişti. Belgeyi kalkıp duvarda asılı ve kılıfı da toz tutmuş Kur'an'a sakladı. Doğru ya bundan daha kuytu bir yer nereden bulacaktı.

Uykunun Sımsıcak Anayurdu

Otuz çavuşun gelmesi gereken askeri birliğe sadece altı çavuş gelmiştik. İşimiz zordu. Hepimize, kendi zorlu görevlerimiz dışında başka görevler de verilmişti. Örneğin ben vizite çavuşluğu yetmiyormuş ve bütün enerjimi zaten soğurmuyormuş gibi valizhane çavuşluğu, ders-hane çavuşluğu da yapmak zorundaydım. Bunun yanı sıra gece yarısı, sabah üç ile beş arası nöbetler de cabası. Uyuyamıyor, yatağa hasret kalıyorduk. Gözümüzden uyku akıyordu. Haftalarca, aylarca iki saat, bir saat uyku ile günlerimiz geçiyordu. Yine bir seher vakti nöbet için uykunun sımsıcak anayurdunu terk ettiğimizde, yanımdaki asker bana “Ragıp, bu gün akşam olacak mı?” dedi. Ben de “Hasan, inşallah olur” dedim. Daha sonra aklıma geldi de, ne ben Ragıp’tım, ne de o Hasan’dı.

Utanç

Alışverişimi yapmış ve kasanın önünde kuyruğa girmiştim. Kuyruk eridi. Sıra bana geldi. Malzemeleri ağır ağır alışveriş arabasından kasiyerin önüne doğru akan şeride dizmeye başladım. Yanıma belli ki üniversiteli olan yakışıklı bir erkekle sevgilisi yaklaştı. Elllerinde fazla bir şey yoktu. Küçük bir şey alıp çıkacaklardı. Kız arkadaşının eli kasanın bitişiğinde asılı duran Haribo ayıcık şekerlerine uzandı. Poşeti eline aldı, yokladı onu ve yerine geri koydu. Erkek arkadaşı bunu gördü, kızın göremeyeceği sol elinde göz ucuyla bozukluklarını kontrol etti. Çocuğun içinde kalan arzu beni eritti. Alınması gereken Haribo'nun alınamaması durumu çok acıydı. Haribo paketinin yerine tekrar konması durumunu bir yıkım sessizliğiyle karşılayan çocuğun utancı benim yüzüme doğru yayıldı. Onun adına nasıl da utandım. Kendimi marketten zor dışarı attım. Başkası adına o utanç uzun süre beni bir gölge gibi takip etti.

Nepal

Nepal'de 8.1 şiddetinde gerçekleşen, Nepal tarihinde şahit olunan, görülmüş en büyük depremde on bini aşkın insan öldü. Evler yerle yeksan oldu. Taş üstünde taş kalmadı. Nepal tapınaklarıyla ünlü bir yer olduğundan bu kadim tapınakların da deprem etkisiyle çoğu yerle bir oldu. Depremi atlatan ve sağ kalmayı başaran Nepal budistleri enkaz haline gelen tapınaklarında yıllarca inandıkları tanrıları Buddha'yı çıkardılar. Altınla kaplanmıştı bedeni. Bağdaş kurmuş oturuyordu. Şiddetli depremde sağ omzu parçalanmıştı. Budistler tozun toprağın arasından zorlukla tanrılarını çıkardılar. Kırılmış, eksik kalmış yerlerini aradılar taşın, toprağın, molozların arasında. Kırılmış yerlerini bulduklarında sevindiler. Epey ağır da olduğundan bu Buddha heykeli, topluca onu sağlam, yüksek bir yere koydular. Temizleyip yıkadılar onu. Bakımını yaptılar. Kırılmış sağ omuz için yakın ilçelerde yıllarca Buddha heykellerini onaran bir uzman çağrıldı. Tanrılarını gönül rahatlığıyla onardılar. Sonra huşu ile yine ona taptılar.

Cinayet

Cinayeti sanırım dört kişi biliyor ey değerli okur. Biri kasap, kanlı önlükler giyiyor. Kedilere karşı merhametli. Akşam olduğunda gözlerini dikip kapı aralığından etlere bakan kedilere yer yer kuyruk yağı atıyor.

Biri çaycı. Kasap çayını bu çaycıdan içiyor. Kasap dükkanı biraz uzak olduğu için buraya getirdiği çaylar soğumasın diye çay bardaklarının üzerine demirden şekerlikler koyuyor.

Biri dükkan işleten kişi, dükkanı hep saat 6.00 sularında açıyor. Saat 5.58 olduğunda ilkin kilidin açılma sesi geliyor kulaklara. Sonra kepenk açılırken sabahın bu saatlerinde kulakları yırtan bir gürültü oluyor. Gün yüzünü gösterirken ıslak süpürgeyle dükkanın önünü süpürüyor.

Biri fırıncı. Ekmek pişiriyor. Gün boyu unla uğraşıyor. Unla uğraştığından sessiz sakın. Önlüğü de, yüzü de unlanmış oluyor. Ekmek işiyle uğraşan kişinin yaşamdan korkusunun olmadığını söylüyor. Unun ruhu dinlendirdiği, insanın yaşama korkusunu ondan uzaklaştırdığını söylüyor. “Tarlada buğday eken, değirmen-de un öğüten, fırında ekmek pişiren insanların hayatta aç kalma korkuları olmaz” diyor.

Ben peki, cinayeti ben biliyor muyum ey değerli okur. Bunu da Allah biliyor.

Süt

penceresi çocuk parkına açılıp da, bir türlü çocuğu olmamış yaşlı bir kadın bilirim. ömrü boyunca çocuğu olmasını çok istemiş, mağazalara gittiğinde rengarenk çocuk reyonlarında bol bol gezmiş, pembe ya da mavi çocuk patilerini eline aldığı anda içinde birden binlerce, milyonlarca kelebekler coşkuyla ötelere havalanmış yaşlı bir kadın. evlenmiş, baht bu ya, çok çocuk yapmayı denemiş ama nasip, olmayınca olmuyor işte, bir türlü çocuk sahibi olamamış yaşlı bir kadın. doktora yıllarca gitmiş, hal çaresi bulamamış, belki çare bundadır diye alternatif tıp ve kürler denemiş, kocakarı ilaçlarından yıllarca medet ummuş yaşlı bir kadın. kendi çocuğu olmayınca başkalarının çocuklarını sevmeye başlamış; parklarda bir çocuğunu salıncakta sallayan, diğerini kucağında bekleten anneler gördüğünde onların yanına gidip çocuğu battaniyesiyle kucağına almak isteyip, kucağına alınca da süt beyazlığında ön dişleri damaktan yeni çıkmış, gözleri kapalı o masumiyetlerine bakıp içi kabarmış, kabarmış, kabarmış yaşlı bir kadın. Parklardan geçince çocuklara veririm diye çantasında sevinçle taşıdığı türlü türlü çikolatalar, rengarenk jelibonlar, ktır ktır gofretler. Çocukların küçücük elleri çikolatalara uzandığında ah o yüzünde ansızın beliren gülücükler nasıl da anlatılmalı. varı yoğun, iki gözü bu hayatta tek kız kardeşi hamile kalınca, doğum vakti geldiğinden hastaneye yetiştiril-

mesi gerektiğinden kocası biraz da acele edince, acele-
nin o yarı uykusu ile trafik kazası geçirip ikisi de hayat-
ta kalamayınca yasa boğulmuş yaşlı bir kadın. ölen kız
kardeşinin rahminde çocuk neyse ki korunmuş ve can-
lı bir şekilde kurtulmuş. tek akrabası da bizim bu yaşlı
kadın olunca kız kardeşinin şefkatinden nerdeyse daha
fazla bir şefkatle sarılmış çocuğa. ilginç olan da şu ya ço-
cuğu eve götürdüğünde, güzel bir battaniyeye sardığın-
da; çocuk, karnı aç olduğundan ağlamaya başladığında,
çocuğu kucağına aldığı anda kendinde mucizevi bir deği-
şim görülmüş. döşünden, göğsünden, sarkık memelerin-
den deli dolu akan kaynaklar gibi süt gelmeye başlamış.

Huzur İslam'da

Arabayla şehrin anayolunda bir yere doğru gidiyordum. Önümde, rutin yol akışında küçük bir araba, içinde de üç kişi fark ettim. Onun önünde de bir pikap. En öndeki pikap sağa sinyal vermeden ansızın direksiyonu kırıncı onun arkasındaki küçük araba ilkin ani bir fren yapıp, mecburen direksiyonunu sağa kırdı. Pikaba çarpmamak için sokağın yanında huzurlu bir uykuda olan lüks arabaya çarptı. İçindekiler şaşkınlıktan ve korkudan ellerini ağızlarına, ellerini başlarına götürdüler. Bunların hepsine sebep olan pikap ise hiçbir şey olmamış gibi yoluna devam etti. Kaza yapan arabanın şoförü bir hışımla arabadan çıkıp pikabın arkasından bağırdıysa da pikap çoktan yol almış, çekip gitmişti bile. Beti benzi atmış o insanları gördüm arabada. Bunların hepsine sebep olan pikap sürücüsüne sebep olduğu kazayı bildirmek için yoluma ivedi devam ettim. İki yüz metre ötede pikabı kırmızı ışıktaki beklerken buldum. Arabanın camını indirip ona, kendisi yüzünden geride bir trafik kazasının gerçekleştiğini dillendirdim. Ak sakallı bir hacıydı şoför. Köstekli saatinin zinciri abartılı bir kahkaha gibi güneşte parılıyordu. Belli, ticaretle uğraşan yorgun biriydi. Hava sıcak olduğundan arabanın tüm camlarını açmıştı. Beni duymamak için camlarını kapatmıştı. Caddede karşı yoldan araba gelmediğini gördüğünden, hiçbir şey olmamış gibi kırmızı ışıktan geçip yolu-

na devam etti. Pikabın arkasında kirli bir camın hemen üstünde, oldukça büyük, dikkat çeken harflerle “Huzur İslam’da” yazıyordu.

Kızıl Meydandaki Karanfil

İlkin bembeyaz kostümlü kadınlar Kızıl Meydan'da yerleri arşınladı. Gülüşlerinde keskin bir bıçağın gölgesi yankılanıyordu. Sonra daha askeri görünümlü orta yaşlı kadınlar. Kendilerini çeken kameraya kara bulutla bakıyorlardı. Sonra rap raplarıyla Rus askerleri. Kızıl Meydan'ı postallarıyla dövdüler. II. Dünya Savaşı'nı bitiren, Berlin'e haddini bildiren, Hitler'i yaşadığı Kurt İni'nde titreten atalarının bu rap rap sesleriydi. Sonra aynı uykuyla 10 bin asker Kızıl Meydan'dan dünyaya keskin bir gülüş gönderdi. Dimitry Medvedev'in gözleri dolmuştu. Vladimir Putin'in omuzları hiç bu kadar dik görülmemişti. Bıraksan göğе doğru bir yol bulacaktı kendine. Gururundan burun direği sızlayıp durdu, sızlayıp durdu. Sonra askerler geçişlerini bitirdiler. Zırhlı araçlar, tanklar, alkışlar, ağlayışlar, çığlıklar, S-400, İskender, Pantsir-s1, Tor füze sistemleri metal nehrinde yerini aldı. Meçhul Asker Anıtı'na Putin'in koyduğu karanfil, Pantsir-s1 ve Tor füzelerinin meydanı titreterek geçişine dayanamadı. Başını ağır ağır öne doğru eğdi. Karanfil başını eğerken Putin dünyaya "Barış" diye haykırdı.

Muhammed

Ünlü bir yazar, yorucu bir yolculuktan sonra Türkiye'nin batısında, Ege topraklarında kendileriyle muhabbet etmek, tanışmak ve öğrencilere kitapların dağıtılması amacını içeren bir proje kapsamında kartonlarla yüzlerce kitabı taşıyan iki pikapın da eşliğiyle sakin bir köye gitti. Proje müdürü, projesini takdim etti. Projenin öneminden bahsetti. Yazarı övdü ve onu kürsüye davet etti. Yazar kendisini kısa takdimden sonra, bir kitabın insan hayatını değiştirebileceği gücü içinde barındırdığını, önemli olanın durmadan dinlenmeden kitap okumak olduğunu dillendirdi. Buna “okumaya yatmak”, “ruhu okuyuşa hazırlamak” da denebilirdi. Konuşma bitti. Bir alkış sağanağı başladı. Birkaç sorudan ve doyurucu birkaç cevaptan sonra kitapların imzasına geçildi. Yazar siyah Lamy dolmakalemi ve mor mürekkebiyle imzaları atmaya hazırlandı. Çocuklar ellerinde kitaplarla kuyruğa dizildiler. Yazarın adının olduğu künye sayfasını da açmışlardı. Yazar önündeki kitaba baktığından başını kaldırıp bakmadığı öğrenciye imza atmak için ismini sordu. Öğrenci “Özlem” dedi. Derken “İdil”, derken “Melisa”. Başını kaldırmadı yazar. Yeniden imzalayacağı kitabın sahibi çocuğa ismini sordu. Çocuk “Açelya” dedi, “Adelina”, “Ahu” dedi. Çocuk “Deniz” dedi, “Eylem” dedi, çocuk “Mert” dedi, “Efe” dedi, “Egemen” dedi. Dolmakalemin ucuna baktı yazar. Çokça imzadan

dolayı hamur kağıt topağı vardı ucunda, onu parmak uçlarıyla temizledi. Başını kaldırmadan ismini sordu yeni bir öğrencinin. Çocuk “Muhammed” dedi. Yazar “Ne” dedi? Tam duymamıştı ismi. Çocuk yeniden “Muhammed” dedi. Yazar “Ne güzel bir adın var Muhammed” dedi. Çocuk kızardı. İmza attırmak için dizili çocuklarda sessiz bir homurdanma oldu. Yazar güzel bir imzayla Muhammed’i gönderdi. Ondan sonra çok garip bir olay oldu. Gelen erkek öğrenciler hep “Muhammed” adıyla kitaplarını imzalattılar. Bana inanmayacaksınız, kız öğrenciler bile.

Layka

Size çok garip bir şey anlatacağım. Bana inanmak ya da inanmamakta özgürsünüz. Bugüne kadar pek fazla kimseye anlatmadım bu sırrımı, anlattığım güvendiğim ve ağzı sıkı olan dostlar da bana bir türlü inanmadılar. Daha önce hiçbir canlının uzaya, o bilinmeze gidemediği, bilimsel buluşların daha başında olduğundan fezaaya açılmanın yüzde yüz ölüm riski taşıdığından uzaaya insan yerine hayvanların gönderildiği bir zamanda Rus uzay üssünde görevliydim. 3 Kasım 1957 yılında Sputnik 2 adlı uyduya Layka adlı bir köpeği yerleştirmiş, Kazakistan'daki Baykonur Uzay Üssü'nden, bizlerin "Kozmodrom" dediğimiz o muhteşem yerden uzayda öleceğini bile bile onu o bilinmez boşluğa göndermiştik. Layka adlı şirin köpeğimizin geri dönüşüyle ilgili hiçbir plan da hazırlamamıştık. Sputnik 2 tüm heybetiyle kalktı. Uzay aracının ısı ve neminin giderek artması sonucu 5 ile 7 saat içinde Layka adlı köpeğimiz yaşamını yitirdi. Sputnik 2 ise altı gün sonra enerjisi biterek tüm sistemlerin durmasına rağmen, dünyanın etrafını 2 bin 570 kez döndükten sonra 14 Nisan 1958'de atmosfere girerek parçalandı. Buna, radyo istasyonlarından aldığımız kesin sinyallerle, uzay tarihinde ilk kez gerçekleştirdiğimiz, yolculuk boyunca aldığımız televizyon görüntüleriyle bizzat şahidim. İlginç olan ise şu ki Rusya'ya bağlı Karelya Cumhuriyeti'nin başkenti Petrazavodsk'a

100 kilometre uzaklıkta bulunan Kinerma köyüne yakın zamanlarda bir uydu düştü. Rus uzay üssü olarak kalbimizi yerinden eden bir heyecanla çok kısa bir süre içinde olay yerine vardık. Bu gökyüzüne fırlattığımız, parçalandığına bizatihi gözlerimizle şahit olduğumuz Sputnik 2 adında uydunun ta kendisiydi. İçinde Layka adlı köpeğin fırlatıldığı uyduydum bu. Kinerma köyüne düşen uydunun pek zarar görmediğini, içinde de Layka adlı köpeğin cesedinin bulunmadığını gözlemledik. Kapsülün çelikten kapıları açıldı. Layka'nın cesedi kapsülde değilse dışarı çıkmış olabilirdi. Köyün her tarafı Roskosmos ekipleri, Spetsnazlar, Rus istihbarat servisi FSB'ye bağlı Alfa Timi Polis Teşkilatı tarafından arandı. Atmosferden düşünce yara almayan Sputnik 2'nin sapa sağlam kapsülünün önümüzde olması bile tüylerimi diken diken etmeye yetmişti. Layka, Sputnik 2'nin kendisinden aldığımız görüntülerle canlı canlı yanmasına, havlaya havlaya ölmesine rağmen sonunda uzun aramalar sonucu Kurilskoye gölü önünde göle dalgın ve sessiz bir şekilde bakarken bulundu. Korkarak yaklaştık Layka'ya. Tedirgindik. "Layka" diye seslendik kendisine. Tepki vermiyor, ismini hatırlamıyordu.

Bir Beş Sene Daha

Dosttular ve birbirlerini çok seviyorlardı. Fikir olarak anlaşıyorlardı. Biri sağcı, diğeri de solcuydu. Bağırarak, kendinden geçerek, boğazlarında atardamarlarını çıkararak uzun tartışmalarda fikirlerini savunuyorlardı. Bu onların birbirlerini sevmelerini, birbirlerine saygı göstermelerini engellemiyordu. Uzun tatilleri oldu. Gülmeleri, eğlenmeleri, hüzünlenmeleri. Yedikleri zaman afiyetle bir şeyleri yiyorlardı. Birlikte doymanın insana verdiği hazza inanıyorlardı. Bir anlatıcı olarak biliyorum bunu, sudan sebeple, incir kabuğunu doldurmaya-
cak bir nedenle uzun süre birbirlerinden ayrılmışlardı. İnat ettiler, birbirlerini hiç sormadılar, hiç aramadılar. Gurur mu yaptılar? Karakter olarak güçlü mü gözükmek istiyorlardı. Çok seneler sonra birbirlerini nerdeyse unutmaya raddesine geldiklerinde, bir alışveriş merkezinin sebze reyonunda karşı karşıya geldiler. Hiçbir şey olmamış, bunca zaman birbirlerini sanki de hiç sormadan geçmemiş gibi “Oooo Murat bey, nasılsınız, afiyet-tesiniz inşallah” dedi Zeki bey. Murat bey, “Teşekkür ederim Zeki bey, siz de formda gözüküyorsunuz. Biraz zayıflamışsınız sanki. Ceketiniz de çok yakışmış” dedi. “Küskünlüğümüz nasıl gidiyor?” dedi Zeki bey Murat beye, “Biraz daha sürdürmek ister miyiz küskünlüğümüzü?”. “Olur memnuniyetle” dedi Murat bey. “Bir beş sene daha uzatabiliriz.” “Anlaştık” dedi Zeki bey. “Ha-

di anlaştık” dedi Murat bey. Birbirlerini hiç görmemiş, sanki de hiç karşılaşmamışlar gibi küskünlüklerine kaldıkları yerden devam ettiler.

El Sallıyordu

İşe gideceğim vakitler çantamı hazırlar, o gün üzerinde çalışacağım kitapları çantanın içine koyup, cüzdanımı, anahtarımı, arabanın anahtarını, cep telefonunu da unutmadan ceplerime sıkıştırarak “Hanım ben çıkıyorum. Bir ihtiyacın olursa bana telefondan bildirirsin” diyerek evden çıkar, beni kapıdan uğurlaması yetmezmiş gibi birinci kattaki evin penceresinin perdesini de aralayan, bana el sallayarak gözden kaybolana kadar beni yola vuran hanıma ben de el sallayarak işime giderdim. Bu hep böyle olurdu. Her gün işe giderken hanım pencerenin perdesini aralayıp bana el sallardı. Bir gün birlikte dışarı çıkacaktık. Sanırım hastaneye gidecektik. Ben düz park ettiğim için ağır ağır arabanın önünü park ettiği yerden kurtarmak için evden dışarı çıktım. Arabayı çalıştırıp, onu evin dış kapısına iyice yaklaştırp hanımı alacaktım. Öyle de yaptım. Hanımı bekledim. Hanım evin dış kapısında göründü. Ağır ağır arabanın kapısına yaklaştı. Arabanın kapısını açtı. İçeri girdi. Ayakkabısının bağcığı açılmıştı. Onu bağlayacaktı. Ayakkabısına doğru eğildi. O ayakkabısına eğilirken gözüm pencereimize takıldı. Perdelerde bir kıpırdama vardı. Kanım çekildi. Bir silüet gözüktü pencerede. Sonra perde hafif aralandı. Soluğum kesildi. Hanım mutut olduğu üzere pencereden bana el sallıyordu.

Bozukluk

Adam cebinden cep telefonunu çıkardı. İlk diz çöktüğü ardından da bağdaş kurduğu halıların desenlerine baktı. Cumaydı, namaz vaktiydi ve imam, Hz. Ali'yi anlatıyordu. Zülfikar'ın gölgesi dışarıdan sanki de caminin tozlu camlarına vuruyordu. Telefonunda biraz gezindikten sonra cebine yeniden koydu onu. Bu esnada telefonunu cebinden çıkarırken bir demir paranın, bozukluğun cebinden düştüğünü görmedi. Ezan okununca, "Esselah" sesi duyulunca adam ve cemaat da dört rekât ilk sünneti kılmak için kıyama geçtiler. Allah huzurunda saygıyla ayakta durdular. Adam ilk rekâtın rükûuna kadar bu parayı halıda görmedi. Rükûa gidince paranın halıda parıltısını gördü. Secdeye gidince zihnine yapışmıştı bile bu parıltı. İkinci rekâtın rükûunda, tahiyyatta bu bozukluk girdi de yine aklına. Hiç çıkmadı. Adam üçüncü rekâta "Allah Rahman ve Rahimdir" dedi de bozukluk sokuldu dediklerine. "Hesap ve ceza gününün sahibidir", bozukluk sokuldu dediklerine. "Ancak sana ibadet ederiz" sokuldu para, "ancak senden yardım dileriz" sokuldu. "Bizi doğru yola ilet" sokuldu. "Kendilerine nimet verdiklerinin yoluna" sokuldu bozukluk. "Gazaba uğrayıp İslam'ı terk edenlerin yoluna değil" sokuldu. "Heva ve heveslerine uyup doğru yoldan azmış olanların yoluna da değil" sokuldu para. Tebbet suresine başladığında da parayı aklından atamadı. "Ebu

Leheb'in elleri kurusun" dediğinde sokuldu bozukluk. O kahrolası parıltı düştü de aklına. "Kurudu da." "Ona ne malı ne de kazancı yaramadı" ya da sokuldu bozukluk. "O da, gerdanında hurma liflerinden bükülmüş bir ip olduğu halde odun hamalı olarak karısı da, alevli bir ateşe atılacaklar." Bozukluk, alevli ateşe de sokuldu. Para yerde, içte yankı yapan bir kahkaha gibi parlıyordu.

Neren Ağrıyor?

“Geçen gece yatmadan önce dolabımdan bir yerküreyi aldım kucağıma. Zarif bir şekilde parmaklarımla üzerini çizdim ve ‘Neren ağrıyor?’ diye sordum yerküreye. ‘Her yerim’ diye cevap verdi yerküre. ‘Her yerim’” ...

Özür Diledim

Akşamdı, yorgundum. Belki de dalgınlığım ondandı. Arabama bindim. Şu kahrolası trafiğe, trafikteki şu kuyruğa lanet olsun. Eve varmak için didindiğim bir zamandı. Trafikten kurtulduğum bir yolda biraz hızımı artırdım. Yolların birleştiği yerde sola doğru dönerken dikkatli değildim. Az kalsın ansızın yanımda bitiveren taksiye çarpacaktım. Taksinin içi tıklım tıklım insan doluydu. Kara benizli insanlar. Önde bir dede torununu kucaklamıştı. Arkadaki insanları ise sayamadım. Direksiyonu ani sağa kırarak kazayı önlemiş oldum. Ama biraz ilerleyince dikiz aynasında taksicinin selektör yaparak beni ikaz ettiğine şahit oldum. Biraz yavaşlayıp burun buruna geldik. Camımı indirdim, onunki çoktan açıktı. Kınından çıkmış kılıç gibiydi başı. Başı kör bir kurşun gibiydi. Kıp kırmızıydı yüzü. Ecdadıma sövdü ilkin. Özür diledim. Anama sövdü. Özür diledim. Bacıma sövdü. Özür diledim. “Suç bendeydi, özür dilerim” dedim. Yandaki ak sakallı dede bir şeyler demiş olmalıydı taksiciye. Biraz serinlik serpmişti belki de üzerine. Arabasının camı kapandı. Taksi son sürat ötelere uzaklaştı. Eve vardım. Kalbimde bir sıkıntı. Duş aldım.

Kim Mefluç?

Uçakta herkes yerini aldıktan sonra, -ön koltuklarda oturduğumdan arka koltukları da sık sık kontrol ettiğimden görüyordum bunu-, hosteslerin kapıya doğru dikkatli bakışları arasında uçağın basamaklarından bir gürültü kopup bizlere doğru geliyordu. Derken havalimanının sağlık personellerinin ağır ağır, sadece göz kapaklarını oynatabilen bir felçli hastayı oturaklara vura vura getirdiklerini gördüm. Üniformalarıyla iki sağlık görevlisi, yüzüne çaresizliğin donukluğu vurduğundan çaresiz belli bir anne, etrafa bakışı bir serçe ürkekliğinde, bir de yaşı küçük olduğundan belli kardeşi, onu zar zor ilk sıralarda yer alan uçak koltuklarının ortasına, B koltuğuna yerleştirdiler. Felçli hastayı B koltuğuna koymaya çalışan sağlık görevlilerin işini kolaylaştırmak için onun sağında hemen yanı başındaki koridoru gören C koltuğunda oturan kişi kalkmak, rahat taşınması ve koltuğa konması için de o koltukların arkasında bulunan ikinci sıra da hepten kalkmak durumundaydılar. Yolcular huzurları kaçtıklarından somurtuşlarla koltuklarından ayrıldılar. Biraz daha geriden olup bitene baktılar. Tam da ilk sırada iki koltuk arasında bulunan B koltuğunda huzurla oturtulduğunda herkesin yerlerine oturmasını bekleyen bir hostes başını uzatarak yerinin değiştirilmesi gerektiğini dillendirdi. Tüm yolcuların uyması gereken uçuş kuralları gereği felçli hastalar uçağın ya A ya da F

yerlerine konulmaları gerekiyordu. Kurallara göre tehlike anında diğer yerlerde yolcuların hayatlarını iyiden iyiye tehlikeye atıyorlar, yolcuların kaçış durumunu engelliyorlardı. Bu yüzden de uçağın iki yanında cam kenarına oturtulmaları gerekiyordu.

Yerlerine küçücük aradan sonra oturmuş yolcuların huzurları ikinci defa kaçınca homurtularını yeniden yükselttiler. Sağlık ekibi, kardeşinin de yardımıyla felçli hasta yeniden güçlkle orta koltuktan alınıp cam kenarına oturtuldu. Sırtı bana dönük sağlık görevlisinin önlüğü sıırıslıklam olmuştu. Yüzü bana dönük olan diğerinin altında bulgur bulgur terler vardı. Annesinin gözleri mavisini çekilmiş bir göğede duruyordu; donmuştu, cansızdı. Dalgınlığın uzun uykusunda yitip gitmişti bakışları. Kardeşinin yüzü kıp kırmızıydı. Yalnızca kirpiklerini açıp kapayan mefluç kardeşinin insanlara yük olduğunu hissettiğinden, sağ gözünden, incecikten yaş akıyordu. Yüzü kıpkırmızı kardeş bu gözyaşını görüyordu şimdi. Ve beş dakikalığına rahatından vazgeçmeye homurdanan şu “zalımlara” karşı alınının tam da ortasında bir damar şişiyordu, şişiyordu.

Sen misin Anne?

Annem, amaşır makinesinden çıkardığı çamaşırları kahverengi plastik sepetine koymuş ve "Oğlum, çatıya çamaşırları asmaya gidiyorum. Anahtarı yanıma almıyorum. Sen ne de olsa evdesin. Kimseye kapıyı açma!" diye beni tembihliyor. "Tamam" diyorum ve kapıdan çıkıyor. Elinde amaşır sepetiyle birlikte üst kata, çatıya doğru ağır ağır basamakları çıkıyor. Helezonik, dönen basamaklarda ilkin başı sonra sırtı, bedeni, son olarak da ayakları kayboluyor. Annem üst kata doğru basamaklarda kaybolurken bu sefer aşağıdan bizim kapıya doğru basamaklardan yine annem, yine elinde kahverengi sepetiyle beliriyor. Korkumdan ığlık bile atamıyorum. Kapıyı kapatıyorum. Aşağıdan gelen annemde evin anahtarı var ve kapıyı açmaya alışıyor. Ben kapının zincirli sürgüsünü çekiyor ve onu açmıyorum. "Oğlum açsana kapıyı" diyor annem. "Benim, annen". Kapı deliğinden anneme bakıyorum. Her şeyiyle nasıl da anneme benziyor. Sesi de aynen o. Zincirli sürgülü kapıyı hafif aralamaya karar veriyorum. Sepetinde ıslak çamaşırlar değil, saklamaya çalışsa da bir bıçak yer alıyor. Görüyorum. Kapının aralandığını görünce zincirli sürgüyü dışarıdan açmaya alışıyor. Ayağını da kapı aralığına koyarak kapının kapanmasını engelliyor. Aynanın önünde koskoca bir vazoyla ayağına vuruyorum. Vazo paramparça oluyor. Ayağı kesiliyor annemin. Anında

kan akıyor. Bir iç çekişle ayağını kapı aralığından çekiyor annem. Kapı deliğinden tekrar bakıyorum. Annem ortalıkta gözüküyor. Bir ölüm sessizliği. Üst katlardan, koridordan Sema teyzemle annemin sesi geliyor. Birlikte kahkaha atarak, konuşarak ağır ağır aşağı iniyorlar. Duyuyorum. Yukarıdan gelen annemin Sema teyzemle diyalogunun ruhuma verdiği rahatlıkla “Şükürler olsun işte annem geliyor” diyorum. Ses kapıya kadar sokuluyor. Kapı çalıyor. Anahtar deliğinden annemi, hemen arkasında da Sema teyzemi görüyorum. Donuk gözleri var ikisinin de. Gözlerini kırpmıyorlar. Zincirli sürgülü kapıyı açıyorum. Annemin elinde çamaşır sepeti boş. Sepeti ayaklarına doğru indiriyor. “Bana ayaklarını göster” diyorum anneme. Sema teyzemle bir şeyler fısıldaşıyorlar. Annem bana ayaklarını göstermiyor.

,

Aramak

Avukat arkadaşım ile oturuyorduk. Telefonu çaldı. Telefonu bir iç çekişle açtı. “Tokum anne” dedi. “Daha demin de dillendirdim sana.” “Beni daha demin de aradın ve sana karnımın aç olmadığını dillendirdim. Teşekkür ederim görüşürüz canım benim” dedi. Telefonu kapattı. Üç dakika sonra yine bir telefon. Açtı. “Anne karnım tok, sen ye” dedi. Telefonu kızgınlıkla kapattı. Bir beş dakika sonra yine bir telefon. Yine iç çekti ve “Bıktım usandım” dedi. Telefonu açtı, “Anne karnım tok, sağol sen ye” dedi. Telefonu kapattı. “Hayırdır” dedim “Niye ısrarla arıyor annen”. “Alzheimer hastası” dedi. Telefonu gösterdi. “Günde 100 kereden fazla arıyor.” Telefonu açmadığımda, ruhumu dinlendirmek için, eninde sonunda telefonu açtığımda kayıtlarda birikmiş sayısız aramalar görünüyor.

İşmar

Kırmızı ışıkta durmuştuk. Önümde yediye yakın araba vardı. Suriyeli küçük bir kız. Saçı başı dağınık. Eli yüzü kirli. Elbiselerinde yemek lekeleri. Elinde küçük bir mendil. Kırmızı ışıkta duran ilk arabanın şoför camını tıkladı. şoför açmadı camı. İkinciye uğradı sonra. Boynunu bükte camı tıklarken. İkinci şoför de açmadı camı. Üçüncü arabanın camına bir umutla geldi. İkinci arabadan bükük bir boyunla üstelik. Bir umutla tıkladı camı. Üçüncü şoför de açmadı camı. Ben camların açılmadığını görünce bozukluklarımı çıkardım cebimden. Küçük kız dördüncü arabaya doğru yöneliyordu. Dördüncü arabaya yönelirken camdan bozuklukları çıkarıp ona gösterdim. Elimdeki bozuklukları gördü. Arada kalan diğer arabaların bir anlamı var mıydı? O arabaların camlarının tıklanmasının bir anlamı kalmış mıydı? Diğer arabaların camlarını hızlı, yine boynu bükük tıklarken gözü de benim arabamdan sarkmış elimdeydi. Kendisine açılmayan onca araba camlarına işmar ederek üstelik. İşte bana doğru geliyordu.

Sütre

Gözümün nuru o ikindi namazını kılmak için havaalanında mescide girdim. Mescitte ağır bir ayakkabı kokusu. Uzun yolculuklarda ayakları nefes alamamış, ayakkabı içinde ayakları kavrulmuş insanlar. Kurtuluşu bir şekilde yürümekte, yürümekte, yürümekte bulmuş; ayakları uzun yollarda nasır tutmuş Suriyeliler, Araplar. Uzanmışlar mescitte yorgunluklarını atıyorlardı. Seferi olduğum için iki rekât namaz kılacağımdan hemen kapının ağızında namaza niyetlendim. Geçiş yoluna, secde mahalline s tre olarak çantamı koyarak namaza başladım. Yanımda da yine seferi olduğı belli olan ve aynı benim gibi düşünen ama s tre olarak yüksek bir nesne koymak yerine secde mahalline şalını koymuş biri vardı. Namaza durduk. Kapı açıldı. İçeri giren bizim namaz kıldığımızı gördü. S trelerimize baktı. İçeri girmesi için önümüzden geçmesi gerekiyordu. S tresi yeterli boyda olmayan yanımdakinin önünden geçmek istemedi. Namazda önümüzde ansızın belirmiş güneşli bir havada serin bir yelle salınan sarı buğday tarlasına hoyratça dalmak, buğday başaklarını çiğnemek istemedi. Ceketini  ıkardı. Secde mahalline s tre olarak şalını koymuş kişinin şalının üzerine ceketini koyarak ge eceğı yolun yanı başında bir yükseklik oluşturdu. Geçişini rahat kıldı. Biz namaz kıldık a boy veren sapsarı ekinlerimizi çiğ-

nemedi, onlara hiç zarar vermedi. Sessiz sakın mescidin derinliklerine doğru geçip gitti.

4

Gayb Oluş

İğne atsanız yere düşmeyecek bir kalabalığın katılımlarıyla gerçekleşen I. Uluslararası Tasavvuf Sempozyumu'nda isimleri söylendiğinde uğuldayan alkışlarla konuşmacılar yerlerini aldılar. Dördünden, adı en son okunan dikkat çekiyordu. Uzun külrengi saçları, kamburu; zayıf, nerdeyse bir asırdır tasavvuf ilmiyle iştigal ettiğinden yürüyüşü, hal ve hareketleri, kitleye saygısızlık etmemek için sırtını kitleye dönmemesi, yürüyen bir saygı ve efendilik abidesi. Yerlerini aldıklarında, masaya tam karşıdan baktığım için bu çelimsiz ve zayıf ve dokunsanız kırılacak bir bedene sahip kişiyi göremedim. Mikrofon sadece masanın aşağısına, görmediğimiz bir yere doğru başını eğmişti, bu zat da konuşma sırasının kendisine gelmesini bekliyordu. Tüm konuşmacılar konuştuğuktan sonra sıra ona gelince kırılğan ve nazenin ve dokunsanız ufalanacak bir sesle konuşmasına başladı. Sesi titriyordu, görmediğimiz o hoparlör bir oyukmuş da sanki oradan gül sağanağı, zambak kalkışması, armut ağacının gürleyen neşesi dirfilleniyordu. Titreyen sesiyle "Ayan-ı Sabite" dedi. "Vücut-u Mutlak" dedi. "Tecelli" dedi. "Vahdet-i Şühud" dedi. Ve "Seyr'u süluk" dedi. "Babü'l Ebvap" dedi. "Bad-ı Debur" dedi. "Cam-ı Nişti" dedi. "Ebsat-ı mevcudat" dedi ve "Gaşyet" dedi ve "Lahut" dedi ve "La illa" dedi, "La illa" dedi. Uzun süre sessizlik oldu. Yanındaki konuşmacılar önlerindeki kâ-

ğıtlara bir şeyler karaladıklarından bu yaşlının konuşmasının kesilmesini başlangıçta garipsemediler. Yanlarına baktıklarında konuşan kişiyi yerinde bulamadılar. Kaybolmuştu. Gayb olmuştu. Kitleyi ağır ağır kabaran bir uğultu aldı.

~

Derimin Altında

Dolmuşlara binmekten nefret ediyorum. Dolmuş şoförlerinin hep aynı rotada saatlerce dönüp durduklarından stresli kişiliklere sahip olduklarını düşünüyorum. Duygusuzluklarının nedeni de bu. Dolmuşların tıklım tıklım oluşundan nefret ediyorum. Balık istifi yer alışımız dolmuşlarda tiksindiriyor beni. Envay çeşit kokunun dolmuş tavanında asılı kalması ruhumu rahatsız ediyor. Paraların elden ele verilme durumları sonra. Yine bir dolmuşun ortasında, cama yakın bir yerde balık istifi yol alırken kadınların bunca parfümü neden sıktıkları düşüyor aklıma. Bir elimde kiremit gibi Dostoyevski'nin "Karamazov Kardeşleri"yle birlikte BİM poşeti, diğer elim dolmuşun yapış yapış olmuş tutunma yerinde, hangi elimi nasıl boşaltayım da bu kalabalıkta kokudan dolayı burnumu tutayım bilemiyorum. Kendimi akışa bırakıyorum. Dolmuş bir durakta duruyor. Durakta da kalabalık mevcut. Sıra sıra insanlar dizilmişler durağa ve dolmuş, otobüs bekliyorlar. Dolmuşun ortasında yer aldığımdan benim bakış açım o kirli pencereden düşen kalabalıkta, elinde akıllı telefonu, kulağında kulaklık bir genç kız düşüyor. Çantamı açayım derken elindeki akıllı telefonu ansızın yere düşürünce ve ani bir hareketle de başını yere düşen telefonu kurtarmaya çalışmak için eğince onun arkasında duran kendimi görüyorum. Benzerimi. Ürperiyorum. Her şeyiyle bana benziyor bu kişi.

Saçları, gözünde gözlüğü, üstü başı, tişörtünün, pantolonunun rengi. Elindeki Dostoyevski'nin kitabı ve de BİM poşeti. Ürperiyorum. O, elbette dolmuş kalabalık olduğu için dışarıdan beni fark edemiyor. Çarpan kalple, bir şekilde balık istifi kalabalığı yarıp, dolmuş şoföründen bir sonraki durakta inmek istediği dillendiriyorum. Kalabalığı yara yara iniyorum. O kısa mesafeyi nasıl koşarak geride bırakıyorum. Kalbimin çarpıntısını, heyecanımın dozunu anlatma imkânım yok. Kanım çekilecek nerdeyse. Durağa yaklaştığımda kendimin, benzerimin beklediği hangi vasıtaysa onu beklemekten vazgeçtiğini, kalabalığı durakta bırakıp yolda yürümeye başladığını görüyorum. Karanlık da ağır ağır çökmeye başlıyor. Geniş ve kalabalık yollardan, daracık ve insansız yollara geçiyoruz. Uzaktan takip ediyorum benzerimi. Fazla yaklaşmamaya dikkat ediyorum. İki tarafı da ağaçlıklı, gece lambalarının yandığı upuzun bir yolda benzerim düşünceli yoluna devam ederken aramızdaki mesafeyi yavaş yavaş kapatıyorum. Neredeyse arkasına kadar sokuluyorum. Kim olduğunu bilmek istiyorum. Onu merak ediyorum. Sağ elimi omzuna dokundurup "Bakar mısınız?" diyorum. Dalgınlığımdan beni çekip çıkaran bir el hissediyorum omzumda. Arkamı döndüğümde hiç kimseyi göremiyorum.

Gölge

İkinci suları gölgelerin uzadığı bir zamanda yeni açılan AVM'nin yanlarında yer alan dükkânların vitrinlerine bakıyordum. İlk THY binasının, sonra Kılıçoğlu, sonra ucuza parfüm satan bir parfümcü dükkânının yanından geçtim. Dışarıdan bakıldığında insanın içini açan, şekerlemelerin pencereden taşıdığı bir dükkâna vardım. Rengârenk tatlılarını gördüm. Horoz şekerlerinin, elma şekerlerinin, akide şekerlerinin; limonlu akide, portakallı akide şekerlerinin, tarçınlı akide, Türk kahveli akide, susamlı akide şekerlerinin, badem fıstık şekerleri, kişniş, kestane şekerlerinin olduğu yerde vitrinin önünde bir çocuk gölgesi gördüm. Dükkâna doğru uzanmış, elleri vitrine doğru uzanıp kalmış, on iki yaşlarında, saçları uzun olmadığından bir erkek gölgesini andıran bir gölgeydi bu. Kıpırdamadan yerinde duruyordu. Şaşırdım. Gelen gidenler hiçbir şey yokmuş, burada bir gölge bedensiz yerde uzanıp yatmıyormuş gibi kendi yarı uykulu akışlarına devam ediyorlardı. Önlerine bakıyorlar, akışlarını bozmuyorlardı. Gitmeleri gereken yere odaklanmışlar, başlarını kaldıracak dermanı kendilerinde bulamıyorlardı. Biraz daha bu garip gölgenin yanında durmaya karar verdim. Derken kalabalığı yaran bir beden çıkıp geldi. Gölgesizdi. On iki yaşlarında bir çocuk, korku dolu gözlerle etrafa bakıyordu. Şekerci dükkânının yanına kadar yekindi. Gölgeyi gördü. Eğildi ona doğru.

Üstüne oturdu. Biraz soluklandı. Gölgesini bulduğu için gözlerinden korku sisleri dağıldı. Kim bilir ne zamandan beri koştuğunu düşündüğüm çocuğun kesik nefeslerini işitiyordum şimdi. Ayağı kalktı. Gölgesi kendine yapışmıştı. Bir iki adım attı. Gölgesinin kendini taklit ettiğini yokladı. Evet, taklit ediyordu. Koşa koşa geldiği yere doğru yine koşa koşa kalabalığın arasında kayboldu.

»

Hamdi Bey

Seksen yaşında Hamdi bey. Yaşlılıktan artık elleri titriyor. Denizi özlemiş. Martıların ciyaklayışını izlemek diliyor. Biliyor pulluk, canlı toprağı nasıl yarıp geçerse, gemilerin yarıp geçtiğı denizde köpükler öyle oluşuyor. Durakta bekliyor. Şükür beklediğı otobüs sonunda geliyor.

Tozu dumana katışından belli şoför bir yerlerde gecikmiş olmalı diye düşünüyor. Bak nasıl da zamanı yakalamaya çalışıyor. Bahtı yaver gidiyor bugün. Arka kapı tam da önünde duruyor. Bir tıslama ile kapı açılıyor. Sıcak havalardan dolayı ter. Daracık otobüs içinde karışmış soluk. Çocuk dışkısı. Keskin gres yağı kokusu. Burnuna ağır kokular geliyor. Besmele çekerek sağ ayağını otobüse atıyor. Besmele çekerek içerde bir yerlerde tutunuyor. Besmele çekerek kalabalığı yararak ilerliyor. Besmelesi kibrit çöpü alevi gibi ağzında sönüp gidiyor. Koltukta oturan gencecik bir çocuğun yanında dikeliyor. Otobüs çoktan harekete geçmiş. Titreyen elleriyle bir yerlere tutunuyor. Demir tutacak elindeki titremeleri yutuyor. Çocuk ise saçları uzun, kulağında kulaklık. Otobüs nasıl da kalabalık. Hamdi beyin dizleri titresin, çocuk dönüp de sağına. Dönüp de sağına, Hamdi beye bir kez olsun bakmıyor.

Onu Gömdüm

Tam yirmi beş sene sonra çıkıp gelmişti. Erkek kardeşim. Ağzında sakızı. Bacak bacak üzerine atmış, kolunu da yandaki sandalyeye dayamıştı. Bunca yıl neden gelmediğini, neden gelemediğini, yirmi beş yıl Avrupa'da nasıl yaşadığını ballandıra ballandıra anlattı annemle bana. Cüzdanını gösterdi bize. İçi parayla doluydu. Annemle işlettiğimiz otelin en iyi yerinde kalmak istedi. Bizden en iyi odayı talep etti. Parasını da resepsiyona bıraktı. Bir gün kalıp, yeniden gitmesi gerektiğini dillendirdi. Ağzında çiğnediği sakızın beyazlığını görüyordum. Dişleri o sakızı eziyordu, eziyordu. Ağzından sanki geviş getiren sesler geliyordu kulağıma. Sakızın sıkışan dişlerde küçük baloncuklarının patlamasını işitiyordum. Damakta biriken tükürükler sanki yüzüme yüzüme geliyordu, o çiğnedikçe. O çiğnedikçe çenesinin açılıp kapanması beni nasıl da rahatsız ediyordu. Gözlerimle etrafta bir şey arandım. Sert bir şey. O çeneyi susturacak bir şey. Sakızı artık rahat bırakacak, çenenin açılıp kapanmasını engelleyecek bir şey. Resepsiyon masasının altında buldum çekici. Sapını tutarak başına indirdim. Başında koskoca bir oyuk açıldı. Neye uğradığını anlamadı. Sakız çiğnemeye devam ediyordu. Elini kaldırıp başındaki oyuga götürdü. Çekici yiyen delikten ince bir kan çeşmesi akıyordu. Bana anlamsız baktı. "Ne yaptın" der gibiydi gözleriyle. İkinci çekici indirdim başına. İkincisinde eli-

ni bize verdiği paralara değdirdi. Paralar da kan içinde kaldı. Sonra öldü. Yüzünü görmemek için, bir battaniye serdim yüzüne. Bu günlerde nehrin debisi iyiden iyiye kabarıyordu. Sürükleye sürükleye onu debisi yükselen nehre attım. Para dolu cüzdanını da. Ondan arta kalan ve bir geceliğine otelin en iyi dairesinde kalmayı sağlayacak kanlı parayı da. Irmak görevini yaptı ve yuttu kardeşimi. Cüzdan suda kaybolup gitti. Paralar, yağmur yemiş ırmağın sürüklediği odunlar, kestaneler, çalı çırpı-lar arasında kendine bir yol buldu. Silinip gittiler sonra.

Meteoroloji

Değerli dinleyicilerimiz son ajans haberleri bitti. Şimdi meteorolojiden aldığımız hava durumunu sizlere aktarmak istiyoruz. Meteoroloji tarafından yapılan son değerlendirmelere göre, doğu kesimlerinin parçalı yer yer çok bulutlu, öğle saatlerinden sonra Amasya, Tokat ve Sivas çevreleri ile Kastamonu, Sinop, Samsun, Ordu ve Giresun'un iç kesimlerinin kısa süreli ve yerel olmak üzere sağanak ve gök gürültülü sağanak yağışlı, diğer yerlerin az bulutlu ve açık geçeceği bir hava durumu tahmin ediliyor. Öte yandan, İstanbul'un hava durumu ise, az bulutlu ve 22 derece olarak gözüküyor. Yolda olanlar için yollarımızın durumu ise şöyle: İstanbul 1. Çevre otoyolu trafiğe Kuzey Marmara otoyolunda Kınalı-Odayeri ile Kurtköy-Akyazı aralarında yol çalışmaları devam etmektedir. Yalova-İzmit otoyolunda bir kamyonun damperinin üst geçide çarptığı bilgisi alınmıştır. Otoyolda düzenleme çalışmaları devam etmektedir. Sinop-Samsun otoyolunda ise karşıdan karşıya geçmeyen çalışan benekli bir ceylan ölüsüne rastlanmıştır. Otoyolda hız yapan sürücülerin yolda bulunan bu benekli ölü ceylan cesedine dikkat etmesi rica olunur.

Rutin

Uzun süre, çok çok uzun süre birbirlerini görmeyen üç dost bir yolunu bulup, akşamleyin koskoca kazanında odunların çatırdadığı büyük bir semaverin sıcağına da yaslanarak bol limonlu çay içiyorlardı. Daha masaya oturur oturmaz küçük bir hal hatır faslından sonra son model cep telefonlarında birbirlerine resimler göstermeye başladılar. Video varsa bakır şekerliğe yaslandırılan cep telefonundan videolar da izlendi. Çaylar bitti. Çaylar tazelendi. Çaylar bitti. Çaylar tazelendi. Gelen çayların bazılarının tepesinde çay otu vardı bazılarında yoktu. Sonra herkes iyiden iyiye elindeki cep telefonuna kapandı. Vakit nasıl geçti anlamadılar. Biri içtiği onca çayın baskısıyla da “Vakit geç oldu” dedi. “Kalkmak lazım. Buralardaysak bu buluşmaları rutin hale getirelim.” Sımsıkı sarıldılar birbirlerine. Hesabı vererek dağıldılar.

Haral

Barış, yanından vızır vızır geçen; kâğıt toplama aracıyla yolu meşgul ettiğinden dolayı kendine uzun uzun korna çalarak dolaylı bir biçimde de küfreden lüks arabalarla yarışıyor. Battal boy değil de jumbo boy haralıyla kâğıt toplama arabasında bazen kendini, Pazar günleri saat onda oynayan kovboy filmlerinde gördüğü, Kızıl-derililerden kaçan kovboy faytonuna deri kayışlarla bağlı yeleleri rüzgârda savrulan süt rengi atlara benzetiyor. Anadolu'nun bağrından kopup gelmiş, uzun süreden beri burada gece yarısına kadar kendini perişan ederek çalıştığından gurbetin artık neresi olduğunu da bilmiyor. En çok da bu geri dönüşüm işinde insanların kendine tinerci muamelesi yapmasına üzülüyor. "Bizim kimseye bir zararımız yok ağabey, ekmek parası için çöplere girdiğimizden elimiz yüzümüz, başımız, elbiseniz kirli gözüküyor. İnsanlar bu yüzden bizlerden korkuyor" diyor. Yokuşa aşağı indiğinde arabasıyla dolu haralın yüküyle arabanın demir kollarına hele de topuzuna doğru asılarak bulutların üzerinde uçuyor. "İnsanlar bu duyguyu bilmez ağabey" diyor "kuşlara karışıyoruz". Yokuş yukarı arabasını çektiğinde haralın yükü topuza yapışan elle nasıl da çekiliyor. Yazın eller terliyor demiri tutmaktan, kışın eller zemheride soğuk demirlere yapışıp kalıyor. Barış hastalandığında bu şehirde şifa bulamıyor. Çoktan unuttuğu memleketine gidiyor. Bir hafta orada dinlense, memleket havası çekse içine, evde sıcak

bir çorba ise, Yayladağı'na baksa içinde çiçekler açsa, içinde de Yayladağı'nda da kekik kokuları her yanı sarsa daha ne istiyor. "Oralar şimdi iek açmamış mıdır Barış ağabey?" diyorum. Barış ağabeyin gözleri doluyor. "Burnumun direğı" diyor. "Sızım sızım sızladı şimdi." "Yayladağı'nın kekik kokuları bir başka kokuyor. Karagümrük gürültülü patırtılı" diyor. "Gece geç saatlerde kim duyar sesini. Karanlığı aydınlatmak için bir Yayladağı türküsü ıırsam, ciğerden gelen, ciğeri yakıp geçen, kim duyar türkü ıırdığını. Arabalar, kornalar, insan bağırışları, çığlıklar, kulaktozunu eriten müzikler. Bunca gürültü arasında kendi kendini ısıtan bir soba gibi, keyifliyse kendi iime doğru ıırıyorum türkümü. En çok da gece yarıları üç sefer yapmış, dördüncü sefer yaptıktan, harallar dolu dolu, kâğıtlar, kartonlar, plastikler, petler, metaller, demirlerle çok şükür günü fazlasıyla kurtardıktan sonra gece yarısı Arçelik mağazasının önünde yediye yakın televizyonda birden gösterilen Muhammed Ali boks maçlarını izlemeyi seviyorum. Benim keyfim de bu. Muhammed Ali Karagümrüğün o gürültüsünden beni yumruklarıyla uzaklaştırıyor. Muhammed Ali ayak parmak uçlarında diğer boksörleri 'kelebek gibi uçup, arı gibi soktuka' kendimi Yayladağı'nda kekik kokan dağlarda hissediyorum. Dövüşleri hep Muhammed Ali kazanıyor. Evim yurdum bu araba ağabey, arabamın haralını boşaltmadan kâğıtların, kartonların, plastiklerin, arasında sımsıcak bir uyku çekiyorum. Rüyamda hep Muhammed Ali'yi görüyorum. Bana gülümsüyor."

Cuma

Arabayı gölgelik bir yere çektik. Küçük bir salkımsöğüt ağacı arabamızı duvak gibi sarıp sarmaladı. Mutlu olduk. Aya Stefani'ye doğru ilerlerken oraya açılan taşlı yollar gün ışığından kavrulmuştu. Evlenmeye hazırlanan bir çiftin fotoğraflarını çeken fotoğrafçı Hind usulü kırmızı kostüm giymiş gelini bekletirken, Aya Stefani'nin yüzyıllarca eski taşlarının dokusunda damadın fotoğrafını çekiyordu. Gelinin topuklu ayakkabıları Aya Stefani'nin arnavut kaldırımlarının arasına giriyor yürümesini zorlaştırıyordu. İçinden paslı demirlerin sarktığı çörlenlerin altlarından geçtik. Aya Stefani'nin basık kapısına kadar yürüdük. Biz daha oraya varmadan koskoca bir Japon kafilesi yanıbaşımızda belirdi. Asırlara direnen bu kiliseyi hep birlikte görmek istedik. Doğru ya, bunun için ta uzaklardan gelmişlerdi. Aya Stefani'nin kapısında "Cumaya gittim, geleceğim" yazan bir yazı asılıydı. Biz olaya kıs kıs güldük. Japon turistler şaşkına dönmüş bir şekilde bir yazıya, bir birbirlerine bakakaldılar.

Yenilere Yer Açmak İçin

Amerikan Dışışleri Bakanı Madeleine Albrihgt her ne kadar kendi görev süresinde çıkmamış, görevi bırakmasından aylar sonra Afganistan savaşı çıkmış olsa da ilerleyen zamanlarda büyük bir itirafta bulundu. Gazetecilerin kendisine 11 Eylül'ü gerçekleştiren Usame bin Ladin'in Tora Bora dağlarında saklandığı şüphesiyle B-52 ağır bombardıman uçaklarıyla o havzada yetişen bütün canlı hayvanları, tüm yeşillikleri, börtü böcekleri yok ettikleri sorusuna insanın kanını donduran bir cevap verdi. Gayet kendinden emin ve ilk kadın Dışışleri Bakanı olmanın da soğuk yüzüyle Tora Bora'ya atılan bombaların çok eski oldukları, depolarda yeni gelen bombalara yer açmak için o eski bombalardan kurtulmak gerektiğini dillendirdi.

Tırnak

Bana haktan, adaletten bahsetti. Emribilmaruftan, nehyianilmünkerden. “Tadilierkan” dedi “ruhumuza şifadır”. “Bizi kurtaracak şey, asr vakti namaz kaçırmamak” dedi. “Yöneldiğimiz kible olmasa ruhumuz nasıl dinginliğini elde eder. Nasıl teskin olur, sorarım size?” dedi. “Bu kapitalist çarkta her şeyin metaı olduğu zamanda, ancak oruçla sükuneti elde edebiliriz” dedi. “Maddi sıkletimizi atmadan manevi alanda ışığı, nuru göremeyiz”, “madde yüküdür sırtımıza” dedi. Bunları anlatırken masaya ellerini vurarak, söylemini masaya indirdiği yıumruklerle destekliyordu. Bazen parmaklarıyla destek veriyordu konuşmasına. Konuşmasının önemli yerlerini parmaklarını masanın kenarına vurarak sürdürüyordu. Parmaklarına baktım, sonra tırnaklarına. Tırnakları ne kadar da kirli, ne kadar da uzundu.

Doğum Lekesi

“Avusturya’ya gitmişken Belvedere sarayına gitmen gerekiyor” dedim kendi kendime. “Schönbrunn’u, Hofburg’u, Viyana Ulusal Tarih Müzesi’ni görmeye vaktin yoksa hemen yakınında bulunan Belvedere Sarayı’nı görmeden memlekete gitmek olmaz.” Öyle de yaptım. Üstüme rahat bir şeyler de giyerek Belvedere’nin yakınlarından geçen 71 numaralı tramvayla tam o muhteşem sarayın önünde indim. Aşağı Belvedere’yi ziyarete karar verdim ve 13 avroya saraya girdim. Ceketimi, eşyalarımı kalabalık ziyaretçilere hizmet eden vestiyercilere teslim ettim. Her dilde ziyaretçilere sarayın resimlerini anlatan mobil anlatıcıya para vermedim. Saray Eugen von Savoyen tarafından yaptırılmıştı ve Barok stili geniş bahçesi de nefes kesiciydi. Birinci kattan başlayarak çağlara ve akımlara göre sanatsal eserleri, resimleri gezmeye başladım. Mermer salonun ihtişamına diyecek yoktu. Bezeme harikası bir mekandı. Heykeller, duvar rölyefleri, tavan süslemeleri. Altın salon hak ettiği şanı gerçekten de almıştı. Odaların gördüğü ışık, zeminlerin parlaklığı, yeri gelince ahşap oymacılık, sütun estetiği, duvarların aynalarla donatılmış olması usluk kesiciydi. Barok dönem resimlerin olduğu odaya girdiğimde odada bulunan herkesin şaşkınlıkla bana baktıklarını, benim fotoğrafımı çekmeye başladıklarını gördüm. Buna bir anlam veremedim. Sonra tabloya yaklaştığımda

seramikten yeşil güğümünü önüne almış, demir ağızlı bir su tulumbasının önünde taşlara oturmuş benzerimi gördüm. Benim gibi aynen dalgalı kumral saçları vardı. Alnının kıvrımları bile aynen bendi. Çene kemiği aynen benimki gibi sivriydi. Gözleri benim gibi karaydı. Laci-vert eteği vardı, ekoseli açık kahverengi bir omuz şalına sarınmış bundan kaç yüzyıl önce benim benzerim. Yağlı boya barok resmin önünde şaşkınlıkla kalakaldım. Sarayda bana rağbet bir türlü bitmiyordu. Saray sorumluları bile benzerliğimize şaşakaldılar. Şaşkınlık geçtikten, gazetelerin önemli sayfalarında yer aldıktan sonra ileride beni aynen benzerim gibi giydirip müzede sergi şeklinde projeye de kattılar. Herkes çekildiğinde, müzede sandalyelerinde oturan koruma görevlileri ile baş başa kaldığımda ürpererek benzerime bakıp, bir insanın çağlar önceden nasıl bu kadar başka birine benzediğine hayret ediyordum. Saray görevlilerinin, nöbetçilerin, halkın, gazetelerin bilmediği bir şey vardı. Bu ayrıntıyı bugüne dek hiçkimseyle paylaşmadım. Barok dönemi resimdeki benzerim ekoseli açık kahverengi omuz şalının altında kısa kollu bir gömlek giymişti. Dirseklerinden bileklerine dek açık olduğu görülüyordu. Benim çok dikkatli ve uzun etütlerimle ancak sır olarak kendime sakladığım bilgi ise şuydu: Benzerimin önünde kavuşturduğu ellerinden sağ bileğinde bir doğum lekesi olduğuydu. Doğum lekesini gördüğümde tüylerim diken diken oldu. Aynı doğum lekesi çünkü bende de vardı.

Sarıya Bulandık

Sarıya bulandık. Güneş doğmadan daha, daha günün serinliği soluk alırken, güneşin harlı soluğuna kalmak istemedik. Ekinleri biçecektik. Seher vakti daha, horozlar öterken tarlaya indik. Sözle tarif edilemeyen bir serinlik soluk alıyordu tarlada. Serinlikte, o sarılıkta biraz yol aldık. Ben, Bilal, İshak ve İdris, güneş uykusundan uyanmadan daha, inci dişler gibi yan yana sarıbuğday tarlasında dizildik. Sonra güneş doğdu. Tırpanın demir ucunda yansıdı güneş. Denizde yakamoz gibi parılıyordu. Ben, Bilal, İshak ve İdris. Tırpanları çektikçe otlardan çığlıklar yükseliyordu. Cırcır böcekleri, çekirgeler ne de çoğalmış bugünlerde. Hava ısındıkça, güneş dikine dikine vurdukça toprağa, toprağın arzusu kabarıyordu. Cırcır böcekleri daha çılgınca başladılar şarkılarına. Ben, Bilal, İshak ve İdris tırpanları çektikçe, hepimiz cırcır böceklerinininkuşattığı tarlada ayrı ayrı yerlerde soluklandık. Sonra soğuk sular yetiştirdi bakraçlarda. Tırpanı yaslayıp da henüz biçilmemiş buğdaylara suyu kana kana, suyu kana kana...

Görünmeyenlerin Görevlendirilişine Dair

Sımsıcak yatağına yeni yatmış, lambaları söndürmüş, yatağı gören bedenin esrimesiyle beden adeta yıllarca aradığı o sımsıcak gediğine oturmuştu. Geceyi uzatmış, saat ikiye doğru yorgun göz kapaklarını artık açık tutamaz olmuştu. Artık saat on ikiyi geçtiği için bugün diyebileceğimiz demlerden altı saat sonra, saat sekizde, çok önemli bir sınavı olacaktı. Bu sınavın hayati bir önemi vardı. Cep telefonu, karanlıklar arasında kalmış uzaklarda, oturma odasında, şarjın bittiğini haber veren aralıklı kekeme sesler çıkarıyordu. Kalksa, sımsıcak yatağından çıkarsa, lambaları teker teker yaksa, telefonu şarj cihazına taksa, şarja başlayan telefonunda uyandırma ayarlarını saat 07.30'a ayarlasa ne güzel olurdu. Ama sıraladığı bunca şey ona sımsıcak yatağında yük gibi gözüktü. Bir taraftan da annesinin tavsiyeleri ile üç gulhü bir fatiha ile melekleri de görevlendirebilirdi. Annesi ömrü boyunca görünmeyen meleklerden oluşan bu “kesin ve şaşmaz çalar saatleri” görevlendirmiyor muydu? “Oğlum, tam altmış beş yıl bu üç gulhü ve bir fatihayı bir önüme bir soluma okuyup sabah istediğim vakitte kalktım, bir defa bile olsun kalkmamazlık etmedim” demez miydi? Uzaklardaki oturma odasında telefonun şarj se-

si hülyalı ve büyülü uyku mahmurluğunda gidip geliyordu. Telefon son nefeslerini veriyordu. Onu şarja takmak, altı saatlik zamana göre ayarlamak dedim ya bir zuldü. Besmeleyle işe başlanabilirdi. Bismillahirrahmanirrahim Kulhü...

Gözyaşı

Ve vakt erişti ve esefle duydular ki dostları uzak bir diyara göçüyordu ve can havliyle dostlarının yanına vardılar ve göçü hazırladılar ve göç hazırlandı ve eşyalar arabaya konuldu ve eşyalar bulundukları yerin serinliğinden ve eşyalar yeni oyuklarının belirsizliğine yol alacaklardı ve elveda zamanı geldi ve dostları göçe hazır arabanın yanına dizildiler ve göçe hazır kişinin omzu bükük ve kolları düşüktü ve kolları düşük omzunda iki kırık dal gibi durduğunda ve göçe hazır kişi dokunduğunuzda oluk oluk ağlayacağında ve sağ kolunu dostlarına zar zor mahzun elveda diye ancak kaldırdığında ve beraberlerinde arabanın ardından dökecek su bulunmadığında ve bunu farkettilerinde mirmekler gibi yanyana geldiler ve başlarını birbirlerine yasladılar ve dalgın bir düş serinliğinde yoluna giden arabanın ardından ağladılar ve arabanın ardından dökecek suları yoktu ve arabanın ardından suyu böylece gözyaşlarıyla dökmüş oldular.

Kulak

Parkta sabah kahvaltısı için oturduğumuz bankta sakin sakin kahvaltımızı yaparken, ilkin bir karga kuşkulu keşif turunu gerçekleştirdi. Hantal yürüyüşüyle, yürüdükçe ardında gece bırakıyordu, o kadar karaydı. Sofradan kendine düşecek hakkının, payının olup olmadığını yokladı. İnsanları tanırdı. Kabil'in Habil'in başına indirdiği taştan beri, yeryüzünde kan dökmeye meyilli bir canlı. Arada kaçış mesafesini iyi ayarladı. Tüm veçhesiyle, bedeniyle bizlere doğru dönerek bakışlarıyla, sadece bakışlarıyla rızkını çağırmaya çalışıyordu. Dayanamadık. Küçük bir ekmek parçasını üzerine doğru attık karganın. O parça daha karganın sağ ayağı ile gagası arasında yol alırken her yönden onlarca karga sardı etrafımızı. Bizim de cömertliğimizden şimdi etrafımızda haklarını talep eden o bakışlar çoğalmış, merhamet eşiğimizin telleri varsa, onlarca karganın bakışları o telleri titreten mızraplara dönüşmüştü. Birine ekmek parçası attıysak diğerlerine de atmamız gerekiyordu. Öyle yaptık. Kargalara uzun uzun baktım. Seslerini taklit ettim. Onlar gibi ses çıkardım. Yeri geldiğinde sebep-siz bağırdım. Düşmeden önce insanın ayağını basacağı, kurtuluşu sayılacağı son kayalığa yaslı uçurum gibi beni dinliyorlardı. Beni duyuyorlardı biliyorum. Başlarına baktığımda kulaklarının olmadığını gördüm. Beni nasıl duyuyorlardı? Birbirlerini nasıl işitiyorlardı? İletişimlerini nasıl gerçekleştiriyorlardı? Sonra öğrendim

ki karganın kulakları yokmuş. Karga sese, sesin yönüne başıyla, bedeniyle, gövdesiyle dönüyormuş. Ses dalgalarını, topyekûn bir karga bedeniyle karşılıyorlarmış. Karganın kulağı da, başı da bedeniymiş. Karga meğer topyekûn kulaktan olmaymış.

Havuzu Temizliyorum

1964 yılındaydı. Otel müdürü Jimmy Brock sadece beyazların kullanımına açık havuzu Martin Luther King Jr.'ın tutuklanmasını protesto edip bu protestonun bir devamı olarak da otelin havuzunda bir parti düzenleyen siyahi ve beyaz Amerikalıların havuzdaki sefasına çok kızdığından, ırından çıktığından bir son vermeyi dilemiş ve içeriden klorhidrik asitle geri dönmüş, onu havuza, insanların üstüne dökmüşü. “Havuzu temizliyorum” bağırıtılarına siyah ve beyaz tenleri asidin yakıcılığı ile kavrulan insanların çığlıkları karışmıştı. Havuza dökülen asitle ten rengi ortadan kalkmış, tüm tenler aynı renge bürünmüşlerdi.

Olta

Koskoca bir aileyle çıkıp geldiler. Geniş aileydiler. Aralarında üç yaşlı hanımanne, üç olgun kadın, beş de çocuk vardı. Sadece bir erkek gelmişlerdi insanların balık tuttuğu bu sahil parkına. Hemencecik yerlerini belirlediler. Güneşin çalmadığı yer olmalıydı bu yer. Yel de rahatsız etmemeliydi çocukları. Her şeyden önce çim olmalıydı oturdukları yerde. Buldukları yere kilimlerini serdiler. Arabadan getirdikleri malzemeleri çıkardılar. Tüp yardımıyla çalışan elektrikli sac. Üzerinde ekmek, üzerinde lavaş, üzerinde gözleme pişirdiler. Evin tek erkeği, saçları uzun, açık teni, Trabzonlu, burnundan belli, oltayı çıkardı kılıfından. Oltayı işin erbabı gibi dik tutarak, yan tutarak bir kontrol etti. Çocuklarla denizin kucağına ilerlediler. Misinaya bağladığı ekmek parçacıklarıyla kim bilir yer yer gemilerin geçip kıyıya dev dalgalar gönderdiği bu hoyrat denizden nasıl balıklar yakalamayı umuyordu. Sadece kendisi ummuyordu, etrafında meraktan nerdeyse ölen bu çocuklar, bir medeniyet kurucu gibi sanki otağını bu bahçeye kurmuş anası, bacısı, belki de yâri, hepsi ondan balık umuyordular. Besmele çekerek –belki de çekmeyerek- oltasını arkasına doğru sarkıttı ve sert bir şekilde denize doğru savurdu. Bekledi, bekledi. Yanındakiler denizden derya kuzularını çıkarıyorlardı. Obekledi, bekledi. Oltasına hiçbir şey gelmiyordu. Oltasını boş bir şekilde denizden

çekip, bakımını yaptı, kontrolden geçirdi, ekmek parçacıklarını yeniledi onda, daha büyük bir hışımla denize savurdu oltayı. Etrafındakiler taptaze istavritleri, yolunu yitirmiş ve buraya kadar gelmiş hamsileri çekiyorlardı denizden, adam çocukların bakışı eşliğinde hiçbir şey çekemedi. Hep birlikte balık da yemeyi uman bu geniş aile evden getirdikleri kızartmaları ve yenice pişirdikleri lavaş ve gözlemeleri yemeye başladılar. Çocuklar merakları artık kalmadığından, karınları da acıktığından oltasına bir şey gelmeyen adamın yanından uzaklaştılar. Adam önünde sonsuz ve sınırsız ve görünmeyen bir iklim haline gelmiş denize kalbinden çıkan ellerle dua edencesine oltasını öyle bir hışımla attı ki oltasına masmavi gök takıldı. Oltasını öyle bir şekilde göğe doğru fırlattı ki o esnada oradan tesadüfen geçen uçak takıldı oltasına. Adam gökteki uçağı çekti oltasına. Oltasını öyle bir savurdu ki gökte ağır ağır seyreden yorgun bulutlar takıldı oltasına. Adam bulutları da çekti oltasıyla. Denizi yarıp geçen konteyner taşıyan kuru yük gemilerini çekti oltasıyla adam. Adam gökte uçan ak martıları çekti. Parkta yere atılmış ekmek parçalarına toplanmış hep aynı ufaklıkta, aynı sıklette, aynı minyonlukta serçeleri çekti. Sahilde millete çay yapan adamın semaverindeki odun ateşinin dumanını çekti adam. Zayıf bir köpeğin sağ ayağını kaldırıp bir ağaca işemesini çekti. Denizden bol bol balık çekmiş birisi biraz da o nasiplensin, denizde siftah bulamamış bu adam balık tutsun diye bankta oturup beraberinde getirdiği tulumdan hüzünlü nağmeler çıkarıyordu. Onları da çekti oltasıyla. Aile tortop olmuş piknik masasında getirdiklerini yemeye devam ediyordu. Artık akşam olmuştu. Adam karanlığı da çekti oltasına. Ama. Bir türlü balık çekemedi.

Yattara

Yatsı namazının farzına başladığında, televizyonda “Her Kişi Niyetine” adlı bir kültür programı devam ediyordu. Duvarı kaplayan LCD televizyonun sesi sonuna kadar açık olduğundan, namaz kılanın kulağı da bir şekilde olup bitenleri uzaktan dinliyordu. Üç sunucudan biri olan Meryem adlı hanımefendi “Gerçeklik Algısını Yitirmek: Survivor” adlı konuda fikirlerini anlatıyordu. “Survivor” adlı programda ırkçı tavırların olduğunu dilendirerek Trabzonsporlu çok popüler siyahi oyuncunun adını çıkaramadığında namazı kılan içinden hemen “Yattara” deyiverdi. “Ebuleheb’in elleri kurusun” un hemen ardından “Yattara” okunan ayete garip bir şekilde eklemeleniverdi.

Yahya Efendi ıkmaZı

Hazireyi hep daracık mezar alanı olarak düşünürdüm. Mezarların daracık mahrem alanı. Küçücük bir çevrede mezarın soluklandığı alan. Mezarların da kendine ait bir huzur alanı olduğunu biliyordum. Mezarların da huzura ihtiyaç duyduklarını da. Bu nedenle hazirenin mezarla o mezarın iki metre, üç metre etrafındaki alan olduğu inancına nasıl vardım ben de bilmiyorum. Yanılmışım. İstanbul'da Beşiktaş-Ortaköy sahil yolu üzerinde Yahya Efendi haziresini gördüğümde, hazirenin koskoca bir alana, bir bölgeye, koskoca bir koruluğa yayılabileceğini de görmüş oldum. Sonra aklıma, insanın yaşadığı ve nefes aldığı sürece kendine ait bir mahrem alan oluşturmayı sevdiği geldi. Başka insanlarla kendisi arasında hep sınırlar belirlediği. Dini ritüelleri bir köşeye bırakacak olursak insanlar arasında bir mesafenin her daim olduğu. Safları sıklaştırmmanın sadece dinen bir emir olduğu, modern zamanlarda safları ayırıştırmanın, kitleden kopmanın, bencil olmanın, yalnız yemenin evla olduğu aklıma geldi. İnsanoğlu ev yapardı. Kendi mahremini oluştururdu böylelikle. Huzur bulacağı meskeni tanzim etmeye ömrünü verirdi. Mutlu olur muydu o da şüpheli. Ama yaşarken huzur alanını nasıl tanzim ediyorsa insanoğlu, öldüğünde ona huzur bulacağı hazire hakkı bahşedilmeliydi. Bir ölüm bir haneye geldiğinde, insanlar feryat figan ağlamaya başladıklarında, mezar ka-

zıldığında, mevta mezara başka ölülerin, başka kemiklerin, kafataslarının üzerine konulmamalıydı. Yazın toprak yumuşaksa küreklerle mezarı eşen üç kişinin küreğinde beliren, kışın toprak sertse kepçenin dişlilerinde daha önce ölmüş ve oraya yine başka ölülerin üzerine defnedilmiş insanların huzur hakkı, haziyesi nerede kalırdı?

Bunları düşünerek ve biraz da kafamı dinlemek, pazar günümü İstanbul'un o hızlı akışından biraz da yavaşlatmak amacıyla yürüyüşe çıkayım dedim. Beşiktaş-Ortaköy sahil yolu üzerindeydim. Çırağan Sarayı'nın tam karşısındaki yemyeşil sırtlarda gezindim. Burada yer alan Yıldız Parkı girişinden hemen sonraki parke taş zeminli kıvrımlı yokuşu çıktım. Yahya Efendi dergâhının burada olduğunu gördüm. Geniş gövdeli ulu çınar ağaçlarının arasından geçtim. Yaprakları ne kadar da gür ve iriydi.

Kıvrımlı yokuşu çıktıkça nefes nefese kalmıştım. Osmanlı zamanından kalma ve hâlâ akar bir çeşmede kara bir kedi gördüm. Güneşin sırtına vurmasına aldırmadan hareketliliğini sürdürüyordu. Buraya arabalarıyla gelip park etmiş onca arabayı kendine bir gölgelik bilmiş kediler rahat rahat uykularını çekerlerken o hareketliydi, diriymiş. Susamış da olabilirdi. Belki de birazdan çeşmeye eğilip kana kana su içecekti. Sanki de devasa ellerini, o geniş yapraklarını göğe açmış ulu çınarların; çınarlara göre biraz daha fersiz yapraklara sahip ama gövdesi çınar ağaçlarıyla yarışır dişbudakların; uzun süre aç kalmış Giacometti figürlerinin bedenlerinin inceliğine benzer ardıçların; saçları poyrazda darmadağın olmuş salkımsöğütlerin; bir çığlık halinde açtıklarında renkleri yüzlerce metre öteden görülen ama artık geçmiş erguvan ağaçlarının arasından geçtim. Çorak, kurak toprak suya nasıl hasretse, kaç yıl-

dan beri defterleri dürülmüş ve bir Fatiha'ya susuz kalmış ervah burada bizden Fatiha bekliyorlardı gördüm. Hepsi de önemli zatlar, saray ve devlet erkânı, padişah kızı-oğlu, haşmetli paşalar, zahidan tasavvuf erbapları, duruşlarında bir dönem elif'i değil de dal'ı hatırlatan tarikat ehli buralarda medfundu. Toprağı ısıtan ve kedileri mahmur kılan bir güneşin hararetiyle camiye ilerledim. Ezanın okunmasına beş dakika vardı. Caminin arkasında yer alan nefis bir manzarayı izliyordum. Mezar taşları burada da vardı. Ölüm, mezar taşlarına "Ömür kitabının son sayfasını okudu" gibi güzelim dizelerle anlatılmıştı. Ezan vakti geldi ve İstanbul semaları rengârenk ezanlarla dolup taşı. İçeri girdim. Tirşe halılardan geçtim. Tirşe renk hâkimdi buralara. Kur'an okuma günleri asılmıştı duvara. Hangi gün Kur'an okunacağı belirlenmişti. Ayakkabı dolaplarına ayakkabımı bıraktım. Yine tirşe halılar ve mezar taşları arasından mescide ilerledim. Namaza durduğumda kible yönünde Boğaziçi'nin görüntüsü soluk kesiciydi. Caminin açık ve ferah camlarından derin bir mavi devasa bir akışla camın önünden akıyordu. Çok cami görmüştüm ömrümde, manzarası böyle olanı hiç görmemiştim. Söğüt ağaçlarının kucakladığı camiler görmüştüm. Sarp kayalıklar altında dağa yaslı olanını görmüştüm. Uçurumlara yakın yerlerde yeşilin ortasında esneyen camiler görmüştüm. Şehirlerarası otobüs terminalleri yanında gözleri uykulu insanların ibadetlerini yaptıkları minareleri taştan bile değil sacdan yapılmış camiler görmüştüm. Koskoca bir denizin önünden aktığı bir cami hayatımda görmemiştim. Derken imam geldi. Yerini almadan, caminin ortasında namaza durdu ve sünnetini kıldı. Sarığı, cübbesi bembeyazdı ve sanki yeni ütülenmişti. İç ezan okunun-

ca yerinden kalktı. İmamın ardında tek safı tuttuk. Tirşe halıda ayak parmaklarımızı aynı hizaya getirdik. Namazımıza başladık. Kıyamdaydık, önümüzde tek bir noktaya bakıyorduk. Secde mahallindeki o tirşe halı desenlerinden gözlerim ansızın Marmara denizine, akıntının en hızlı olduğu yere kayıyordu. Kendimi tutamıyordum. Gemiler demirlemişlerdi sahile. Gemi direklerine martılar konuyordu. Kendimi tutamıyordum. Bir Türk bayrağı sanki dalgalanışı ile kıvrılıp akan Boğaziçi'ne katılmış nasıl da nazlı nazlı dalgalanıyordu. Kendimi tutamıyordum. Nazarım secde mahallinde bir noktada değildi artık, Marmara'ya doğru hızlı ve sert akan bu masmavi akıntıya takılıp, kaybolup gidiyordu.

Kuyu

Ömrünü dilbilimle özellikle de harflerin anlamları ile geçirmiş yaşlı dilbilimci son günlerde aklına hastalık derecesine varan bir amansızlıkla takılan “kuyu” sözcüğünün ikinci değil de ilk “u”sundan zihninde bir kuyu oluştuğunu ve bu kuyunun sözcüğün her telaffuzunda ve görülmesinde bile zihninde kapkara ağzını açtığını, onu içine aldığını, içine çektiğini, kendine ne yazık ki aman vermediğini, bir türlü bu “u” harfinden dışarı çıkamadığını, kurtulamadığını yardım dileyen gözlerle dillendirmiş.

Göge Doğru Açık Kırmızı Ufacık Ayakcıklar

Kafka'ya

Ormanlık bir alanda köpeğimle günübirlik gezintimizi yapıyorduk. Yağmur yeni yağmıştı. Devasa ağaçlar yapraklarını yerlere döktüğü ve yerin nefes almasını engellediği için de ormandan burna ıslak çam, ıslak toprak, ıslak yaprak kokusu geliyordu. Bir bıçakla saatlerce sivriltilmiş okun ucunu andırır bir dalın keskinliği hedefine kilitlenmeyi nasıl sayıklar dursursa, köpeğim de yolun yanında yer alan orman karanlığına doğru havlayıp öyle hamleler yapıyordu. Kısa süre geçmedi ki orman yolunda, bu ıslak nemli topraklarda çıplak ve zavallı bir köstebek yavrusu yakaladı. Tüm varlığıyla hedefine kilitli köpeğim. Köstebek yavrusunu sıkıştırdığında, yavrunun acizliği ve korkusu şaşkına uğrattı köpeğimi. Avın kolaylığı ve acizliği köpeğimi utandırmıştı. Kuyruğunun halinden ve bana kesintisiz “şimdi ne yapacağım ben bununla?” diyen bakışlarından kolay avın utancını hissettiğini anladım. Köstebek yavrusu kendini saklamaya, yeraltında bir kuyuya dalma-ya, korunaklı yuvasına girmeye vakit bulamadığından kendinden defalarca büyük düşmanına yalvaran gözlerle, bedenle, varoluşla bakıp durdu. Köstebek yavrusu köpeğin bir iple bana bağlı olduğunu hiçbir zaman

anlayamayacaktı. O yüzleştığı, önünde somut halde duran ve dokunduğu korkuyu anlamaya, idrak etmeye ve ondan kurtulmaya çalışıyordu. İnsafsız köpeğim hırıltılar eşliğinde köstebek yavrusunun tüysüz karnından ısırmaya davrandı. Köpeğim köstebek yavrusuyla oynuyordu. Onunla ne yapacağını tam kestiremediği içinde hamle yapıp geri çekiliyor köstebek yavrusunun heyecanını ve ölüm korkusunu diri tutuyordu. Yavru bir taraftan da sağına soluna çaresizce bakıyor, anasının bir yerlerden gelip kendini kurtaracağını umuyor, kurtuluşu sayılacak yakında bir yerlerde bir delik arıyordu. Köpeğim sert bir patiyle yumuşak karnına vurunca köstebek yavrusu “Ks ksss” diye bir ses çıkardı. Köstebeğin acılı çığlığıydı bu. Ben daha önce böyle bir ses duymadım. Ölüm korkusuyla çıkarmıştı bu sesi, belliydi. Dikkatini, algıladığı ve gözü önünde olan köpeğe doğrultmuştu.

Köpeğin yırtıcılığı, avını sıkıştırmış olmanın çılgın keyfi, köstebek yavrusunun çaresizliği o ufacık bedeninden okunuyordu. Ta buraya burnuma kadar gelen ölüm korkusu salgısı sessizliğimi bozmuyordu. Yavru, tüm olup biteni izleyen beni fark edemiyordu. Sessizliğimi ve varlığımı idrak edemiyordu. Korkudan çıkardığı o sesler bir dua haliyle hem köpek hem de benim tarafımdan algılandı. Köstebek yavrusu elimdeki ipi şöyle bir çeksem köpekten anında kurtulacağını bilemiyordu. Ortada görünmeyen biri olarak yavru için tehlike sayılan şeyden kurtuluş ellerimdeydi. Köstebek beni görmediğinden, onun için yüce makama sahip olduğumdan benden yardım dileyebileceğinin ayrımında değildi. “Ks ksss” diye çıkardığı duaları köpeğim de, ben de duymuştum. O sesleri çıkarırken de toprağı kazmak için yaratılmış o küçücük ayaklarının içini köpeğe doğru çevirdi. Bir dua

halini aldı küçücük kıpkırmızı ayakcıklar. “Bana lütfen dokunma” dedi. Uzun uzun kendisine göre göğ e doğru köpeğ e, kendisine ve köpeğ e göre göğ e doğru bana doğru uzanan o kıpkırmızı ayakcıklara bakıyorum şimdi. İlk in köpeğ e sonra gayba, bana doğru uzanan ve titreyen ve titreyen ve titreyen kırmızı ayakcıklara. İlk in köpeğ im sonra da ben bir köstebeğ e dönüşüyoruz. Köstebek yavrusu ormanın ıslak ç am, ıslak toprak, ıslak yaprak kokuları arasında kaybolup gidiyor. Köpeğ imle ben, iki köstebek olarak orada kalakalıyoruz.

Udi Aloni

Berlin Uluslararası Film Festivalinde “48. Kavşak” filmiyle Filistinli Rapci Tamer Nafar’ın hayat hikayesini anlatıp Panorama İzleyici Ödülü’nü kazanan İsraili yönetmen Udi Aloni çektiği filmle Filistin’le İsrail arasında süregelen düşmanlığı değil de dostluğu öne çıkaran bir film çektiğini yine Filistinli Rapci Tamer Nafar’ın alnından öperek gösterdi. Arap-İsraili aktris Samar Quity’nin de yönetmen Udi Aloni’ye arkasından sarılmasıyla sahnede bir sevgi yumağı oluşmuştu. İlginç olan İsraili yönetmen Udi Aloni’nin ödülünü Alman Şansölyesi Angela Merkel’den alırken ona hitaben söylediği sözlerdi. Udi Aloni, İsrail’in faşist bir devlet olduğunu söylüyor, hükümetin faşizanca devleti yönettiğini dillendiriyor, İsrail yönetimini kınıyor, kalbi hep barıştan yana İsrail halkını ise bu sert yaftadan ayırıyordu. Merkel’in İsrail hükümetini destekleyen tavırlarını işittiğinde de Udi Aloni iyice sinirlenip Almanya’nın İsrail’in faşist rejimini desteklemeyi bırakması, İsrail’e savaş teçhizatı satmaması gerektiğini hele de denizaltı satmayı ivedi bırakması gerektiğini milyonların önünde dillendirdi. Merkel böylesi bir konuşmayı hiç ama hiç beklemediği için yüzünde kan birikti. Terleyen avuç içlerini fotoğraf makinelerinin flaşları birbiri ardına patlarken gülerek parlak desenli kimono stili tuniğine sildiği gözlerden kaçmadı. İsraili Yönetmen Udi Aloni, Filistinli rapci Tamer

Nafar ve Arap-İsrailli aktris Samar Qupty Ortadoğu'yu kan gölüne çevirmek isteyenlere, buna zemin sağlayanlara, buna el altından yardım gönderenlere inat sahne-
de devleştikleri görüldü.

Öter Ardıc

Sabahları kaçtır gözümü bir ardıc kuşu şakıyışıyla açıyorum. Kulaklarımı da. Öter ardıc sesi. O küçücük gövdesinde, diyaframında mucizeler bulunduran bir ardıc kuşu. Gökle bir sorunu var diye düşünüyorum ardıc kuşlarının. Tan ağarınca, şehrin uzak köşelerinde birkaç köpek göğün zarlarını havlamalarıyla inceltince. Pencere açık, ardıc ağaçlarının süslediği sokakta sabahın o serin havası ardıc kokusuyla odamın içine girsin dediğim penceremden o aşık ardıc güzelim yüzlerce farklı ses çıkararak bir resital sunuyor bana. Sadece bana. Uzun uzun çilesini dinliyorum. Uzun uzun hüznünü. Mutluluğunu. Şenlikli çağıldayışını. Neşesini dinliyorum. Sadece sabahları da şakımıyor. Güneş dikine vurduğu zamanlar da bir ardıc dalının ucuna oturmuş metruk bir arsada top oynayan çocukların bağırtiları eşliğinde şakımalarına devam ediyor. Bazen de pencereimin hemen yanında yer alan bir ardıc dalını bırakıp ötelerde, trafik lambalarının olduğu yerde, arabaların korna seslerinin göğü yırttığı yerde konuşlanıyor. Oralarda ne arıyor bilmiyorum. Oraya neden gidip geliyor? O zaman pencereimin yanında, ardıc dalının üstünde, doğa içinde sadece kendi sesini duyabileceğim durum elbette gözüküyor. Öter ardıcın sesi korna sesleri arasında boğulup gidiyor. Duyulmuyor bile. Ardıcın kendi sesini doğaya, o bitim-

siz maviye duyurma çabası yükselen mekanik korna sesleri arasında eriyip gidiyor.

Önceki sabahları kaçtır gözümü bir ardı kuşu şakıyışıyla açıyordum. Bu sabah odamı havalandırayım ve öter ardıın o muhteşem sesini yeniden duyayım dedim. Aynı ardı kuşu gelip yine o ardı dalına kondu. Başını göğre kaldırdı ve garip mekanik sesler çıkardı. Eyvah o güzelim yüze yakın tonlarda şakıyışı gitmiş korna seslerini yansılıyordu.

Maraş Otu

Askerde özellikle de nöbette, dünyaya dair acılarını dindirmek, anne özlemini gidermek, hayatının baharında belki de sevdiklerini bırakıp uzun süre askerlik yapmanın hüznüyle dilaltına, damağa, iç yanağa maraş otu alan ve onu geniş zamanda emen bebek yüzlü, yakışıklı asker, bu otun dozunu iyi ayarlayamadığından mutat bir askeri kontrolde yakayı ele verdi. Dili, dilüstü, dilaltı, dil bezleri tahriş ve yemyeşil olduğundan, söz konusu yerlerde küçük küçük baloncuklar çıktığından komutan onu akşam içtimasında taburun önünde on dakika boyunca aynı sağ yanağına vurarak cezalandırdı. Daha toy bir delikanlı olan askerin yanağında kıpkırmızı güller açılana dek dövdü onu komutan. Askerin gözünden yaş geldi.

Komutan da dayak atmaktan yorulduğu için dayağa biraz ara verdi. Suçlu askere “Git yüzünü yıka, gel!” diye emretti. Böylece dövme eylemi kaldığı yerden devam edecekti. Asker gözünden akan yaşla tuvalete gitti. Yanaqları çene kemiklerine dek sızlıyordu. Gözyaşı bezleri sillelerle tahriş olmuş olmalıydı. Gözünden akan yaş bir türlü dindiremiyordu. Askerler, dişlerini sert fırçaladıkları için aynaya dağılan küçük diş macunu lekeleri ile dolu aynada kendine uzun uzun baktı. Komutanın olduğu yere, dışarıya hiç gitmese hiç dayak yemeyecekti.

James Bond anta

Kendime ait bir lojman için çok çaba sarfettim. Sonunda başardım ve 70'lik bir lojmana ıkabildim. Küçük daracık bir yerdi ama yuvaydı. Evi süsledim, mobilya aldım. Kitaplıklarımı kitaplarla doldurdum. Okumayla dolu bir hayat kurdum kendime. Derken evimin olduğunu gören arkadaşlar, dostlar bende kalmaya başladılar. İşleri olduğunda, bu şehirde bir iş kotardıklarında benim kapımı aldılar. Gelip bende kaldılar. Çok sevdiğim, çok uzun zamandan beri dostum, bir gün bir James Bond çantasıyla çıkıp geldi. Bu şehirde bir işi vardı. Bende kaldı. Pijamasını giyindi. Duşumu kullandı. Televizyon izledi. Kumandayı elinden hiç bırakmadı. Mısır ipsi yedi. Evimde, kıllı göbeği açık, uzun uykulara daldı. Gitme vakti yaklaşmıştı. James Bond çantasını gidiş hazırlığında olduğundan kapının yanında bir yere koydu. İhtiyacını gidermek için son kez tuvalete gitti. Bende kaldığı süre boyunca James Bond çantasında kitaplarımın olabileceği fikri beni hiç terk etmedi. Tuvalette olmasını fırsat bilip sessizce çantasını açtım. Sevdiğim ve çok da değerli dört kitabım, üstünde onları ne zaman, nerede aldığıma dair bilgi ve imzamlar çantada bana elveda diyorlardı. Çantayı sessizce kapatıp dostumu yola vurmak için hazırlandım.

Yeni Doğan

Emekliliği yaklaşmış bir kadın doğum uzmanıyım. şimdiye kadarki deneyimlerim doğrultusunda bir kadın bedeninin içinde mucizeler taşıdığına şeksiz şüphe-siz inandığımı söyleyebilirim. Ona hayranlığım günden güne de artmakta. “Erkek bedeninin mi, kadın bedeni-nin mi üstün olduğu” o kısır tartışmaları gereksiz bu-luyorum. Bildiğim bir şey var ki göksel ve tanrısal ya-ratım süreci kadının o rahminde birebir vücut buluyor. Tanrı “Ol” deyince bir şeyler oluyor. Tanrı tanrılığıyla yaratıyor. Adem’in bedeni nasıl cennetin rahminde ře-killenmişse, kadının rahminde de bir ocuk aynen öy-le şekilleniyor. Bu anlamda kadın bedeninin mucizevi yaratılışı dedim ya beni cezbediyor. Ömrüm boyunca heyecanlı baba adaylarının heyecanlı anne adaylarıyla birlikte ultrason odasında ultrason yapılırken ana rah-minde şekillenen çocuklarının görüntülerini görüp tatlı mutluluklarına şahit oldum. Heyecanlı aileler gördüm, temkinli olanları. Endişeli olanları gördüm, üzölenleri. Mutluluktan ağlayanları gördüm, hüzne gark olanları. Ama size başıma gelen unutamadığım bir olayı anlatmak isterim. Bir gün, otuz altıncı gebelik haftasında olan bir hastamın randevusu vardı. Ultrason tanı cihazı, odam-da her zaman açık olduğundan onları içeri aldım. Yarı karanlık odada gebe anne yerine uzandı. şişkin karnını açtı. Karnındaki çatlaklar dikkat çekiciydi. Göbek deliği havzasında serpiştirilmiş küçük kırmızı izler değil de

dikey geniş kırmızı izler görölüyordu karnında. Şaşırdım. Daha önce anne karnında böylesine izler, doğum benekleri görmemiştim. Jeli gebenin karnına sürdükten sonra tarayıcıyı, o bilinmezde gezdirmeye başladım. Bebeğin genel görünümünü görmek istiyordum. Çocuğun kalbinden atlılar geçiyordu. Atlıların uzağa aç toynakları ufacık kalbinin daha toy zeminine vuruyordu da vuruyordu. Çocuğun kalbinden gelen o toynak gürültüleri arasında başının çapını, çevresini, kol bacak uzun kemiklerinden ortalama ağırlığını hesap etmeye çalıştım. Kalp atışlarını duymak, duruş pozisyonuna bakmak, amniyon sıvısının miktarını ve plasenta durumunu ölçmek istedim. Yıllarca bu işi yapmıştım. Bebekte bir organ anomalisi bulunup bulunmadığını bu şekilde ölçülürdü. Gebelik yaşı ilerleyen plasentanın yukarıya doğru çekildiğine şahit oldum. Başının büyüklüğünü ölçtüm. Yumurtalık havzasını tarayıp kist etüdü ettim. Servikal uzunluğu ölçtüm. Amnion sıvısı durumuna baktım. Tarayıcıyı ağır ağır anne karnında gezdirdiğimden bebek yüzünde çok net bir görüntü yakaladım. Bebek, ana rahminin karanlığına yaslanmış uyuyordu. Sağ eli, minicik parmakları katlı burnuna yakın duruyordu. Gözleri kapalıydı. Tarayıcıyı iyice sabitlediğimde birden gözlerini açtı ve ana rahminin o karanlık katmanlarından beni görüyormuş gibi gözlerimin içine baktı. Evet, evet beni görüyordu. Beni görüyordu. Gözlerini gözlerime dikmiş. Beni görüyordu.

Delik Kalp

Kapı açıldı. Otuz yılı aşkın dostum kapıda belirdi. Kapıdan girerken gözlerinde kadim bir dalgınlığı da beraberinde getirdi. “N’oldu Arif” dedim. “Hoş geldin ilkin. Hayrola.” Koltuğa oturdu. Bir su istedi. “Kalbimin delik olduğunu söylediler” dedi. “Boyalı sıvı, kalbin içinden akmış. Kalp ekokardiyografisinde ya da ne Allah’ın zıkkımıysa, ultrasonda görülmüş.” İçimdeki yemyeşil ağaçların tüm yapraklarından can çekildi. Kırağı.

Çocukluğumuzda bir bahçede çitlerin önünde oturmuş şekilde çekili bir fotoğrafımız var. Onun çikolatasını da almışım elinden. O ise ağlamak üzere. Normalde ağlasa da inatçıyım, çikolataları geri vermem. Ama şimdi. Bu haberden sonra. Çitlerin önündeki çocuklardan biri olan ben, iki çikolatayı da ona veriyorum.

O Sızıntı

Uykunun rüyaya açıldığı bir yerde, dereler dupdu-ru akar ya, rüyanın da dupduru bir akışının olduğu bir andı hatırladım. Bir gökgürültüsü geldi. Havalar karar-mış, gün de uykuya dönüyormuş gibiydi sanki. Rüya ile uyanıklığın o aralığından, o sızıntısından kulaklarım eşimin mutfaktaki tatlı gürültülerini duydu. Gerçekle rüya, bilinç ile bilinçdışı aralığından bir demliğin kapa-ğının demliğe konulduğu sızdı kulaklarıma. Bir poşet sesi geldi. Kendi haline bırakılsa çok yer kapladığından avuç içinde küçültülmesi gerekti. Bir şimşek daha sızdı kulaklarıma o yarıktan. Isıtıcı sesi geldi yine mutfaktan. Bir şey için sıcak suya ihtiyaç vardı. Bir şey arkasından koşan şenlikli çocuk sesleri geldi o sızıntıdan. Bir gülüş sızdı. Basamakları çıkan bir kadının kocasına anlattığı uğultular sızdı. Gök bir şeyleri yırttı yukarıda. Bir ara-ba kapısı kapatıldı. Bir motor sesi. Gıcırtilı bir kapı sesi geldi apartmanda o sızıntıdan. Bir bıçak düzgün istifle-nilmiş yeşillikleri aynı şarkıyla kesti. Dereotu, semizo-tu, nane, maydanoz, roka, marul bir kaptan toplandı. O sızıntıya doğru ilerlemek istedim. Gök tüm hazırlıkla-rını bitirmiş iyi bir yağmura hazırlanıyordu. Şimşek de kararsız, başını nereye vuracağını bilemiyordu.

Fotoğraf

Havaların ısındığı günlerdi. Bir asker uzun süre kapatılmış olmanın, haftalarca dışarı çıkamamanın, ağır talimlerin, nöbetlerin ardından hafta sonu çarşı iznine ayrıldı. Valizhaneye giderek en iyi, en temiz elbiselerini giyindi. Ayakkabılarını boyadı, cilaladı. Saçlarını tataradı, alnını açtı. Dişlerini fırçaladı. Günlük traşını oldu. Kendine eşlik eden milyonlarca kelebekle gün ışığının vurduğu, teni esnettiği, kuşların cıvıldaştığı, arıların çiçekten çiçeğe konduğu, uçuştığı, insanların çocuklarıyla parklara doluştuğu yere geldi. Belediyenin yaz için park düzenlemesi olarak diktiği ve şimdi de rengarenk açmış zambaklar, güller, lalelerin büyüleyici renklerinden geçti. Hepsini eğilip kokladı. Mutluluğuna bir diyecek yoktu. Valizhaneden aldığı küçük fotoğraf makinesini de yanında getirmişti. Güllerin yanında bekleyip onlarla bir fotoğraf çektirecekti. Bir kıza çekirmek istiyordu fotoğrafını, belki oradan da onunla bir muhabbet imkanı doğardı. Güller durağında geleni geçeni kontrol etti. İri kıyım adamlar geçti. Sonra göbekli, kilolu adamlar. Yaşlı kadınlar geçti. Liseli kızlar. Anneli kızlı, babalı kızlı olanlar geçti. Sonunda gözlüklü, boyu ne uzun ne kısa, çantası omzunda bir kıza güllerin önünde fotoğraf makinesini uzatıp kendi fotoğrafını çekip çekemeyeceği-

ni sordu. Kız bir afalladı. “Elbette” dedi. Makineyi aldı. Biraz askerden uzaklaştı. Asker ilkin güllerin önünde dikeldi. Sonra dizlerini kırdı ve oturma pozisyonuna geçti. Futbolcuların dizleri üzerinde oturuşunu andırıyordu oturuşu, ayaklarını otururken makas gibi açmıştı. Sonra güllerin yanında uzandı. Kız güneş gözlüğü arkasından gülmemek için zor tutuyordu kendini. Beş altı poz daha çekti. Asker yerinden kalktı. Kızın acele etmemesi ve uzun uzun fotoğraf çekmesini kendisine ilgiye yoruyordu. Kıza açılıp açılmama konusunda kararsız kaldı. Fotoğraf makinesine elini uzatırken adını, bir çay ya da kahve içmek için vaktinin olup olmadığını soracaktı. Soramadı. Kız dönüp yoluna devam etti. Asker, elinde fotoğraf makinesi, ters istikamete doğru döndü. Bir iki adım attı. Başını yeniden kıza çevirdi, belki bir daha bakar umuduyla. Baksa, cesaretini toplayıp gidip konuşacaktı onunla. Kız bir daha dönüp bakmadı.

Mihaniki

modern dönemlerde hala insanların teknolojiyle tanışmadığı, dünyanın “global köy” olmuşluğunun dışında kalan, kendi sadeliği ve naifliğiyle yaşayan yerler vardır umudunu yitirmek istemiyorum. size anlatacağım hikâyeye de böyle bir hikâyeye işte. teknolojiye ve terrakiye hayran olan, yavaşlığı ve esenliği ve dinginliği hafif övmeye çalışanlara “hangi çağda yaşıyoruz, millet aya gidiyor” diye başlayan cümleler kuran insanlar elbette vardır aramızda. amazonlarda, modern zamanlar teknolojisinin bu devasa ve sonsuz ormanda masumiyeti ve yabanıllığı henüz bulamadığı, bulup çıkaramadığı ve bozamadığı zamanlarda görmüştüm bir kavim, daha doğrusu bir kabile kendisine yaklaşan ve kendisini korkutan helikoptere nasıl da korkulu bakıyor. kabilede şamanları, onları o güne dek hangi tehlikeyle korkutmuşsa, ileride başlarına gelebilecek felakete hazırlamışsa onları, korkulu gözlerle ve panik atak bir tutumla ellerindeki zehirli okları ve zehirli mızrakları nasıl da helikoptere doğru fırlatıyorlar. bu korkunç teknoloji ve ömürlerinde bir daha göremeyecekleri bu yüzleşme onların miti oluyor adeta. anadolunun en ücra köşelerinde, devletin elinin, kolunun ulaşamadığı yerlerde, patikaların ve eşek yollarının olduğu karayolların olmadığı yerlerde bir araç, uzun meşakkat ve çileyle zarar görerek ama çalışır vaziyette çok az kişinin yaşadığı bir köye iniyor. köy ahalisi-

nin gözünde amazon yerlilerinin helikopteri görürkenki şaşkınlık. korkuyorlar, merak da ediyorlar bu mihaniki vasıtayı. burunlarından sümük akan, elbiseleri yırtık, ellerinde çelik-çomak, kel ve kara yağız çocuklar mihaniki vasıtaya dokunuyorlar. tedirginler. dokundukları zaman da daha sonra çocuklarına anlatacakları bir mitin içine giriyorlar. tanıklar böylesi bir şeyle yüzleştiklerine. taşların üstünde mal dışkıları, tezekler kuruyor. uzun çeneli ve kanlı gözlü bir kadın, gözlerinden belli korkulu, ahıra doğru yönelip bir deste samanı alıp yesin diye mihaniki vasitanın önüne koyuyor.

Pervane

Kardeşimin komada olduğu haberini aldım. Hastaneye nasıl yetiştim ben de bilmiyorum. O mesafeyi nasıl bir anda katettim. Yoğun bakım ünitesi önündeki bekçiye “İçeri girmem gerek kardeşim komada” dedim. “Ziyaret saati değil kimseyi içeri almıyoruz” dedi. “Canımdan bir parçam içerde. Yanına gitmem lazım. Bırak da gireyim içeri” dedim. “Hocam içeri girsen de senin geldiğini anlamayacak” dedi. “O anlamasa da ben anlayacağım” dedim. “Ben anlayacağım” dedim. “Ben”... Sesimin hastanenin soluk duvarlarında yankılandığını duydum. Kanımın kaydığını. Kulaklarımın ardının ısındığını duydum. Gömleğimin yırtıldığını. Tanımadığım insanların tedirgin ellerini duydum, bizi ayırmak isteyen. Boğazımın yandığını duydum. “Sakin olun” seslerini duydum insanların endişeli. Kollarıma bir ağırlığın toplandığını duydum. Damarlarımda sınırsız bir tazyikat duydum. Gözlerimin ağır ağır karardığını. Uykunun ve uyanıklığın o hülyalı ikliminde “Dilini çıkarın dışarı, nefes alamıyor” dediklerini duydum. Bir gevşeme bedenimde. Ağzımda hala köpüğün tadını duydum. Tanımadığım bir ana. Dizindeydim. Nasırlı elleriyle alnımı suyla yuyuyordu. Tavanda pervanelere baktım. Birisi diğerlerinden daha az bir ritimle dönüyordu.

Etli Hortum

Tarlaya uzun uğraşılardan sonra su çekti babam. Suyu kulübenin olduğu yere kadar çekmişti, yüz metre ötede tarlanın öbür ucunda arıların olduğu yerdeki kulübeye kadar çekememişti. Oraya kadar suyu çekebilmek için benimle arabayla şehre gelip yüz metrelik etli hortum almaya karar verdi. Etli hortumdan kastım yumuşak hortum değil, dışı daha sert hortumdu. O iki mesafe arasında yirmi santim toprak yüzeyinden derinlere kazınan toprağın içine konacak, üzerine toprak örtülecek hortum sert olmalıydı. Bir şekilde üzerinden geçildiğinde dayanıklı olmalı, traktör kovanları taşıdığı anda hortum üzerine binen yükü ezilmemeliydi. Ezilen hortumda su ileriye taşınmazdı. İlçeden şehre geldik. Bildiğimiz bir hırdavatçıdan hortumu aldık. Babam biraz zor beğendi hortumu. Kontrol etti. Etli olup olmadığına baktı. Daha sağlam olacağı için içinde alüminyum tel aradı. Neyse sonunda aldık ve babamı arabayla, ilçeye minibüslerin kalktığı yere götürdüm. Babamı minibüse bindirdim. Yola vurdu onu. Eve geldim. Telefon geldi annemden. “Ne yaptınız?” dedi. Durumu anlattım. “Bindirdin mi babanı minübüse?” dedi. “Bindirdim, yolda” dedim. “Keşke bugün sende kalsaydı” dedi. “Bugün dizim vardı.”

Solucan

“Biyoloji hocamız hep aynı uykuyla uzun süre yağan yağmurdan sonra bizleri toprağın, çimlerin olduğu yere götürdü. Dağılıp solucanları toplamaya başladık. Küçük solucanlar. Büyük solucanlar. Bunları derste kesip doğrayıp anatomilerine bakacağımızı zannettik. Biyoloji hocamız bizden aldığı solucanlarla ertesi gün okula gelmedi. Balık tutmaya gitmiş.”

Mercedes Kadir

Yazdı, çok sıcak bir yaz. Uzun ve kalın bir sopayı bir Mercedes sanıp onu ayakları arasına almış Mercedes Kadir, Oto Yıkama dükkanında belirdi. Hayırsever dostların hediye ettiği belli olan bembeyaz Adidas ayakkabısı taze yıkanmış arabaların köpükleri arasında bile dikkat çekiyordu. Gözlerine baktım Kadir'in, gözlerinde, çölde uzun süre susuz kalmış, çölün haşyetini hissedip de ruhunda-teninde, tanrısal bir boşluğu serap serap yudumlamış derin bakışlar sezdim. Adeta yar, uçuruma yaslı bakışlardı bu bakışlar. Üzerinde ayakta durduğu sopayı araba gibi süslemişti Kadir. Önüne bir ayna koymuştu. En ucuna sopanın muska asmıştı. Küçük bir akünün siyah bantlarla öylesine sarıldığı bu uzun sopada müzik bile dinlenebiliyordu. "Arabayı yıkama zamanı çoktan gelmiş Kadir, arabanın anasını ağlatmışsın" dedim. "Geldi ağabey" dedi. "Ortalık toz duman, Mercedesim kirlendi". Uzun odunu üzerinde mahzun bir şekilde baktım da Kadir'e: "Arabayı park et, çık arabadan ben Mercedes'ini iyi bir yıkatayım çıraklara" dedim. "Arabadan inmeyeceğim bu sefer" dedi. Odunun, özür dilerim Mercedes'in üzerinden ayrılmasa Kadir sıırıslıklam olacaktı. Tazyikatlı sular yüzüne, gözüne, kulaklarına zarar verecekti. Bir defa daha "Sen arabadan in, biz Mercedes'i şöyle tertemiz bir yıkayalım" dedim. Mercedes'ten inmedi. "İçeride Güllü dinleyeceğim" dedi. Ben Kadir'in

Mercedes sandığı uzun odunun önünü, arkasını tazyikatlı suyla yıkadım. “Tekerlere de tut suyu, tekerler çok kirli” dedi. “Hadi öyle olsun”, tekerlere de tazyikatlı suyu tuttum. “Mercedes’i temiz yıkamıyorsun. Camları iyi yıka” deyip kendisinin de ayakta durduğu odunun tam ortasını gösterince, Kadir’i ıslatmaktan çekindiğimden üstünden tazyikatlı suyu göğşe doğru tutuyordum. Ağzında filtresiz sigaranın kaybolduğu sakallı bir dede “Yazdır, sıcaktır, su serp serinlet çocuğu” dedi. “Gavur sıcakları olduğundan elbiseleri tez kurur, gariban serinlesin.” Tazyikatlı suyu Mercedes Kadir’in üstüne tuttum. Soğuk sudan zerrece etkilenmedi. Ceket, pantolonu sırlıklam olmuştu. Önüne bakıyordu. Tazyikatlı sudan saçları da iyice dağılmıştı. Saçlarından yüzüne, yüzünden çenesine sular iniyor, ıslak uzun odunun üstüne damlıyordu. “Borcumuz nedir?” diye bağırdı. “Borcun yok Kadir, üzme beni” dedim. “Sen Mercedes’in kirlendiği zaman bana uğra e mi.” Yeni beyaz Adidas marka ayakkabıları da sırlıklam olduklarından guruk guruk sesler çıkararak oto yıkamadan ayrıldı Mercedes Kadir.

Hâlâ

Van'da asistanlık sınavına girmiştim.

Van gölüne uzun uzun bakıp, gölde taş sektirmeye çalışıp, ılık çalıp göl kenarında sınavların okunmasını beklemiştim. Sınavların ne zaman okunacağını bilemiyordum. Sınavlar bir iki gün okunmayınca hocaların yanına gitmiş, onlara sınavları sormuştum. Hocalardan biri "Bizde telefon numaranız var, siz gidin, biz sizi ararız" dedi. Yüzünü o kadar net hatırlıyorum ki. Kader bu, aradan otuz yıl geçti. Ben başka yerlerde iş buldum. Başka yerlerde profesörlüğe kadar yükseldim. Yüzünü asla unutmayacağım o kişiyle zamanla sıkı dost olduk. Saygı duyduğum biri haline geldi. Çokça hukukumuz da oldu onunla. Alanımızda önemli bir kişi oldu. Emekli olup da işi bıraktığında ve yolu da bir şekilde yanıma uğradığında, bir akşam üzeri, serin bir rüzgâr eşliğinde, bir sürpriz yapıp ta otuz yıl önceki Van'daki anımı anlattım ona. Olayı hatırlamadı. "Bana inanmayacaksınız ama şu anda profesör olsam ve alanımda erişebileceğim en iyi yere gelmiş olsam bile hâlâ her telefon çaldığında otuz yıl önce bana vaat ettiğiniz o telefon çalacak ve siz beni arayacakmışsınız gibi bir eksiklik durumuyla ömrümü idame ettirdim" dedim. "Hâlâ her telefonda, bana vaat ettiğiniz o telefon geldi diye heyecanla telefona sarılıyorum" dedim. Önündeki yemekten alıp ağzına götürdüğü kaşığı elinden düşürdü.

Alnında Akıtma

Anam "Alnında akıtmalı Sarıkız doğurmuş, buzağısı olmuş oğul" dedi. "Nerede doğurmuş" dedim. "Uçurum kenarında" dedi "yar dibinde". Hazırlandık. Bir hışımla anamla yar dibine vardık, ama oraya çıkmak ne mümkün. Yüklü yüklü sen buraya kadar nasıl geldin. Burada nasıl doğurdun. Toynaklarıyla bu kaygan taşları nasıl çıktın. Anamla ayaklarımız kayıyor. O kadar sarp bir yokuş ki. Taşlar da ince, kaygan. Tırmanma imkânı yok. Yaşlı anamla kaç saatte oraya tırmandık ben de bilmiyorum. Gördük, buzağının da akıtması var. Tam alnında. Anası yalamış, temizlemiş onu. Burada duramazlar. Buzağı ahıra alınmalı. Buralar Sarıkız için de, yavrusu için de tehlikeli. Anama "Sen oyala Sarıkız'ı, ben buzağını o görmeden götüreyim" dedim. Gözü önünde götürmeye çalışsan imkânsız izin vermez. Analık şefkati bu. Öyle de yaptık. Sarıkız'ın başını başka yere çevirmek, dikkatini dağıtmak için anam epey yoruldu. Anamla tırmandığımız yerden kırım üzerinde kaya kaya buzağı ile oradan ayrıldım. Ahıra vardığımda buzağı için yer yaptım. Üşümüştü, ısıttım onu. Büyük biberonla süt de verdim güzelime. Battaniye ile sarıp uykusuna bıraktım. Gece olmuştu. Anam hala görünmüyordu ortalıkta. Anamı bulmak için tekrar uçuruma doğru yola koyuldum. Yarı yolda yorgunluktan bitap düşmüş anama rastladım. Sarıkız'ı getirememiş. "Uçurumdan indiremedim oğul" de-

di. Çok defa aynı yere gittim Sarıkız'ı bulamadım. Ertesi gün de uğradım, bulamadım Sarıkız'ı. Sonra çobanlardan duydum Sarıkız iki gün boyunca elinden aldığımız yerde yavrusunu aramış durmuş. Kaç defa onu bulmak, onu oradan indirmek için arkadaşlarla oraya gittik. Onu göremedik. Başka bir sürüye katılıp yavrusunu aramış. 40 kilometre ilerde başka bir köyde sağ olsun Hacı Bekir dedenin ahırında bulduk Sarıkız'ı. Yavrusunu bulamamanın hüznü gözlerinde. Onu araçsız oradan evimize götürmek zor olacağı için bir başka gün arkadaşın pikabıyla teslim aldık Sarıkız'ı. Hacımla helalleştik. Sarıkız'ı zar zor ahırımızın önüne getirdiğimizde, pikaptan kirli bedeniyle, kirli kuyruğuyla, kirli bacaklarıyla, kirli toynaklarıyla ağır ağır çökmüş bir şekilde indiğinde, ahırın kapısı açıldığında, yavrusunu işte önünde gördüğünde ikisinde de nasıl bir sevinç Yarabbi. Ben ömrümde bir ineğin böylesine sesli mō'lediğini görmedim. Yavrusunu kokladı, yaladı. Bağına bastı. Dolu dolu memesinden bol bol süt içirdi ona. Yavru daha ufacık toynaklarıyla ahırda sekti de sekti.

Ninova'dan Ayrılmak

“Köyde, camiye görüyorsun kimse gelmiyor Selman” dedi köyün gencecik imamı. Buraya gelirken her zaman görev yapacağı camide çok kalabalık bir cemaate sahip olacağını düşünmüş, fazla cemaatin olmamasından da bayağı şikayetçi olmuştu. “Sabah namazından geçtik, yatsıdan da geçtik. Zor olduğu için münafıkların zorlandığı namazlar bunlar. Öğleye, ikindiye, akşama bile gelen olmuyor. Müezzin, ben, bir de sen götürüyoruz namazları” dedi. “Yahu genelde vakit namazlarına gelmeyenler cumayı doldururlar, burada o da yok. Kendimle birlikte üç kişiye vaaz veriyorum. Ebu Yusuf’un cevazı olmazsa cumamız da yanacak” dedi. Garip bir hocadır Yunus. İlginç de fikirleri vardır. Yunus hocayla bol bol dini konular üzerine konuşuruz. Son konuşmamız, adı üzerinden Hz. Yunus (a.s.) üzerine olmuştu. Otuz yılı aşkın Ninova halkını İslam’a çağırmış, halk onun dinini kabule yeltenmeyince, tanrının “Ninova’dan ayrıl!” emrini beklemeden kendi kafasına göre çekip gitmişti. Bu yüzden de bindiği gemide bir balinanın hışmına uğramış ve bir nevi göksel bir cezayla onun karnında hapsedilmişti” “Sana bir şey diyeyim mi Selman” dedi Yunus hoca. “Allah’ın emrini beklemeden oradan ayrıldığı için bence inançtan çıkmıştı o” dedi. “Haşa” dedim. “Peygamberler zelle işlerler, bunlar çok küçük hatadırlar ama İsmet vafına sahiptirler. Bu nasıl söz. Peygam-

ber dinden çıkar mı?” Güldüm. Konuşmanın ortasında güldüğüm için kendisini aşağıladığımı, bilgisini yok saydığımı, bununla gururunu incittiğimi dillendirdi. Bunu masaya sert bir şekilde vurarak, bağırarak söyledi. “O iğrenç gülüşünle beni aşağılayamazsın” dedi uzaktan. “Bu adil değil” Ertesi gün sabah namazına camiye geldim. Yunus hoca sabah namazına gelmedi. Müezzinle namazdan sonra evine yetiştik. Yunus hoca boşaltmıştı evi. Yunus hoca bizi terk etmişti.

Dünyanın En Uzun Hicaz Ezanı

Kirli kıvırcık saçlarıyla, o saçlar ki Suriye’de, esensert kuzeyli rüzgarların toz bulutunda soluklanmış ve yırtık elbisesiyle, ayakkabısı delik, şimdi İstanbul’un kaldırımlarında öylesine savruk, yurtsuz üstelik ve elleri bilmez ki nereye. Bıçak kemiğe dayandı mı, ölüm sağanak yağdı mı üzerinize, kalmak mı ülkenizde, kalmamak mı? Müslümanın müslümanı kırdığı yerde, müslümandan daha iyi bir dulda olabilir mi diye sınırlar aşılmış. Umut başka yerlerde. Başka bahçelerde, şehirlerde, yollarda. O uzun yollarda. Yürü yürü bitmez yollar üstelik. Ayakkabılar belli, artık yola dayanamamış. Parmakları işte taşmış. Bir zombi gibi müslümanların aktığı caddelerde, İstanbul’da. Yaklaşıyor da bir çöp tenekesine. İlk sağından solundan akan müslümanlara bakıyor. Bu müslümanların gözleri nerede diye düşünüyor. Gözden kalbe bir yol varsa, kalpleri hangi el canlandırıyor. Kalabalık sanki de o sokakta hiç yokmuş, bir hayaletmiş, üzerine yürüdüğünüzde içinden bile geçeceğiniz bir hiçmiş gibi sağından solundan akıyor. Kapağını açıyor çöpün. Yaz ortasında bedeni titriyor. Eli titriyor, ayakları titriyor. Çöpü karıştırıyor. Acelesi yok. Bir koala ağırlığında, poşetleri ağırdan eşeliyor. İçinde biraz merhamet arıyor. Biraz göz insafı, sırtını sıvazlayan bir el arıyor. Yanındayım diyen bir dil, seni yalnız bırakmam. İstanbul Şam’dır diyen bir dil arıyor. Şam da İstanbul. İstedığın kadar burada ka-

labilirsin. Sana zarar vermem. İnsan kendine sığınana nasıl zarar verebilir? Müslüman kalabalık, içinden geçedursun Suriyeli'nin, ezan en Hicaz yerinden çıkageliyor. İkinci ezanı. Dedim ya Hicaz makamı. Gün işte şimdi daha ağır ağır eriyor gözlerinin içinde. İnancı da eriyor. Okunan o ezanı arıyor her yerde, müslümanların aktığı bulvarlarda, kuytularda, yerde gökte, titrek ellerinde.

Kedi

Evimizin önünde çok zayıf kahverengi bir kedi var. O kedinin de iki yavrusu. Anne kedi o kadar zayıf ki inceliğinden kaburgaları. İnceliğinden adımları kırılğan. Tedirgin bir bakışla bakıyor dünyaya. Adımlarını ince buz üzerinde yürürmüş gibi atıyor. Anne kedi, haylaz çocukların, o kedi ve kedi yavrusu düşmanlarının, daha süt içen çok güzel kahverengi iki yavrusunu keşfettiklerini fark ettiğinde, artık kendisi için de yavruları için de yeni, emin bir yer arama derdindedir. Yavrularına zarar vermesin diye bu haylazlar, ah o işkence uzmanları, herkes daha kan uykudayken yavrularını başka bir yere taşıdı. Boynu ve sırtı arasında bir yeri nazikçe ısırarak birer birer götürdü kedicikleri. Yeni yeri de keşfetmiş haylazlar. İçinde insanların yaşamadığı bir bodrum katının fileli açık penceresinden kedi yavrularını almaya çalışırken bağırdım çocuklara. Anne kedi korkmuş acı acı ağaçta inliyordu. Kaçtırtım çocukları. Eve gidip kıymalı yumurtadan kalanları, ekmek içini yağlı yemeğe bulayıp, yanına yenmiş aşurenin alüminyum kabına da su koyarak, ta yuvalarına kadar götürdüm. Anne hala korkulu, beni izledi. Biraz uzaklaştım yavrular yuvadan çıksın, yemeklerini görsün ve yesinler diye. Korkuyu üzerinden atmaları biraz vakit aldı. Ama çıktılar. İki de iştahlı iştahlı yediler yemeklerini. Her sabah işe giderken kedileri de düşündüğümde kalan yemekler-

den gün boyu neyi yiyebilirlerse onlara götürdüm. Artık bana sanırım alıştılar. Bir gün evden çıkarken garip bir şey oldu. Sabah dışarı çıkarken paspasımın üstünde çiğ bir tavuk bonfilesi buldum. Yoksa pişmiş miydi? Başka bir gün de paspasta bir parça köfte buldum. Yaptığım iyiliklerin altında kalmamış anne kedi ve bana hediye getirmişti. Kedi beni beslemeye başlamıştı.

Kudüs

Trump'ın, Amerika'nın İsrail büyükelçiliğini Tel Aviv'den Kudüs'e taşıyacağı haberi dünyada İsrail'in başkentinin Tel Aviv değil de Kudüs olduğu görüşünü aleni uyandıracığı, bu uygulamanın Benjamin Netanyahu ve Netanjahu hükümetini mutlu edeceği, bunun zaten yangın yeri olan o kadim topraklarda barışa uzun süre halel getireceğinden, bunun İsrail'le Filistin arasında bir barış girişimini desteklemek değil, zaten bu iki düşman kavmi birbirine daha fazla düşman kılmak anlamı taşıyacağından Trump'un her zaman olduğu gibi yine çok marjinal olan bu kararını protesto etmek ve hakları elinden alınmış Kudüs'ün, yıllarca İsrail'in şiddetine maruz kalmış, şehit üzerine şehit vermiş Filistin başkenti olduğu üzerine üniversitemizde bir Kudüs Araştırma ve Uygulama Merkezi açmaya karar verdik. Bu kararımızla sahil gören bir üniversite olarak çölde kendi başlarına kalmış ve uzun süredir yardım eli de görmemiş Filistinlilere moral destek sağlamış olacaktık. Coşkulu bir şekilde düşündüklerimizi ivedi yürürlüğe geçirme kararı aldık. Müslüman olduğumuzdan, çok uzaklarda dost Filistin halkına yardımımız dokunmasa da onların davalarında yanlarında olduğumuzu böylece vurgulamış olacaktık. Bu merkezde Kudüs'le ilgili her şey araştırılacaktı. Kudüs ve ilahiyat, Kudüs ve edebiyat, Kudüs ve sanat, Kudüs ve arkeoloji, Kudüs ve sanat tarihi, Ku-

düs ve antropoloji. Kudüs üzerine ÷lkemizde yapılan çalışmaların da bir nevi veri tabanı sağlanmış olacaktı. Kudüs Araştırma ve Uygulama Merkezi adını koyduğumuz bu merkezin ivedi kurulmasında Güzel Sanatlar, Edebiyat Faköltesi, Fizik, Biyoloji bölümleri yer aldı. İlahiyat Faköltesi'nden destek istedik. İlahiyat Faköltesi Kudüs'e destek vermedi.

Kurban

Babam “Yarın bayram namazıyla hareket ediyoruz” dedi. “Namazdan sonra kabir ziyareti. Sonra kahvaltı ve bayramlaşma, sonra kurban kesmeye”. Anneme kurban erzağını daha şimdiden hazırlamasını söyledim. Kovalar, urgan, keskin bıçak, bileyi, masat, plastik torbalar, çöp torbaları. Sabah oldu ve namaz kılındı ve bayramlaşıldı ve kahvaltı yapıldı. Malzemeleri arabaya attık ve kurbanın kesileceği yere gittik. Mezbahanın yanından geçtik. İnsanlar kuyruktaydı. Belediyenin henüz yol yapımı çalışmalarını bitirmediği, yağmur da yağdığından çok çamurlu yollardan geçtik. Boyunlarında sivri demirli tas-malarla karabaş köpekler güneşin çıkmasını ve ısınmayı bekliyorlardı. Mutad olduğu üzere köpeklerin en irisi arabamızın ön lastiğine seğirtti. Havladı, havladı. Sonra yıldı ve bıraktı peşimizi. Tozlar arasında kayboldu gitti. “İşte bu” dedi babam, “traktörün arkasındaki vinç. Bu çengele kurbanın sağ arka ayağı dizi üzerinden geçirildi mi kaç ton ağırlığında kurban da olsa artık şansı yok.” Kasaplar geldiler. Elbiselerini değiştirdiler. Uzun kalın plastik çizme giydiler. Kanlı elbiselerini taktılar. Bileyi makinesi dört koldan dönüyordu. Bıçakların hülyası olsa böyle bir keskinliği daha akıllarından geçiremez-diler. Güneş yerli yerindeydi. Bu tezekler, bu çamurlu yolların arasında bir dişi kedi kahverengi, beyaz patiler de tertemiz önümüzden geçti. Adımları temkinliydi. Yalanmış-

tı. Temizlenmişti. Çamura bulaşmak istemiyordu. Kurbanın daha henüz kesilmemiş kokusunu o da karabaş köpekler gibi almıştı. Gz bağlı bir şekilde getirdiler kurbanı kasaplar. Hepsi işinde ehil.  sol tarafında,  sağ, çengele doğru hareket ettirdiler onu. Kalın urganı sağ bacağından dizi üzerine bağladılar ve kancaya taktılar urganı. Traktör vinci hareket ettirdi, sağ bacakla birlikte koskoca inek tepe üzeri asılı kaldı. Sol yönüne, kibleye doğru çevrilmişti inek. Sadece başı yerdeydi şimdi ve bıçağın son vuruşunu bekliyordu. Keskin bıçak, boynu defalarca kaşdı. Tekbirler getirildi. Bıçak boyna girdi. İki kesişle köpüklü kan. Tazyikatlı. Bıçak deriyi değil, kemikleri değil, iliği bile parçalamıştı. Ben bir inekte bu kadar kanın olacağını düşünmüyordum. Bir yerde birikmesi için toprakla yolu kesildi kanın. Sıcak kan toprakta birikti, ineğin kanı azaldı. Kan pıhtılaşmaya başladı. Arka ayak defalarca titredi. n ayak kan glnde gidip geldi. Toynakların arasına kurbanın. Arasında hala yenilerde gezindiği çimler duruyordu. Kan azaldı. Kesik başta gözler yorgun ve dalgın göğe bakıyordu. Katarakt geçirmiş yaşlıların gözlerindeki o hl-yalı bakış. Bana mı öyle geldi.

Babanın Sessizliği

Babanın sessizliği kökünden sök÷lmüş cınara benzer. Hep yerinde kavi o ağaç. Hep yerinde müheyya o dağ. Babanın sessizliği bir dağın yürümesine benzer. Bir rüya bulaşmışsa kır saçlarına, çorak yüzüne, seslere değmiş sesine, eleme ve kedere, yeni doğmuş bir çocuğun şen gülüşüne asılmış nefesine. Bilinmeyen bir ses fısıldamışsa bir şeyler kulağına, bir babanın sessizliği bir gölün derin nefes alışına benzer. Sen bilirsin, bir göl derin nefes alırsa ne su, ne kuş, hep keder. Coşkunun ortasında, toplanmış da bütün aile. Babanın sessizliği asılı kalır o bağa. Yeni yerilmiş kıpkırmızı elmalara. Kaç boğum olmuş domateslere. Boyumu aşmış mısırlara, koçanlara. Hiç ama hiç açmamış kayısı ağaçlarına. “Korkutalım mı ağacı, belki de meyve verirler oğul. İbrahim keskin bıçağı nasıl sürmüşse İsmail’in boğazına. O vakt gökten bir koç sana. Bıçağı boğaza sürmekle gaybdan bir şeylerin gelmesi arasında bir bağ var ne de olsa. Baltayı sürelim mi kayısı ağacının boynuna”. “Baba korkutmak boşuna. Deli bir güneş görmüyor kayısılar burada”. Babanın sessizliği bal olur arıların ağızlarında, dudaklarında. Arıların ağızı, dudağı olmaz demeyin. Vişne ağaçları bu sene de toplanmadı. Kuşlara kaldı hepsi. Babanın sessizliği vişnenin kırmızısında. Asılı, toplanmayan o dallarda.

Oradaydık

Eğildik ve geçtik o asırlık kapıdan. Nem kokusu vardı burnumuzda. Biraz küf kokusu. Biraz kurgan. Genzimize durmadan çarpıp duran terkedilmişliğin buğusuyla geçtik o dar kapıdan. Ve dedik tanrım tan ağarınca işte oradaydık. Gördük ipini karanlığın aydınlığının ipinden ayrılırken ufuktan. Ve dedik tanrım gördük dağın kalktığını sırtımızdan bizden aldığı sağlam sözün ardından. Ve dedik tanrım oradaydık tohumun çatlamak istediği, yaprağın yeşermek, yağmurun yağmak dilediği zaman. Oradaydık arı bal, örümcek ağ yapmak istediği zaman. Oradaydık bir uykunun asırlara gerindiği zaman. Oradaydık sular çıdam beslediği zaman. Oradaydık toprağa kan döküldüğü zaman. Oradaydık alevin serinlikle bir gölge olduğu zaman. Oradaydık yaralarımız bir gül gibi açtığı zaman. Oradaydık kuyu bizi sultan deyüben kustuğu zaman. Oradaydık testere kovuğa dokunduğu, balığın bir kovuk olduğu zaman. Oradaydık Kızıldeniz sahta bir yiv gibi açıldığı zaman. Oradaydık elin göze dokunduğu, gözden oniki boğum bakış pınarları aktığı zaman. Oradaydık bir çocuk bulutları üstünde gezdirdiği zaman. Oradaydık. Eğildik ve geçtik o asırlık kapıdan.

İstanbul, Çengelköy,
21 Haziran 2018

KENDİ İMDADINA DA KOŞUP GELEN HIZIR

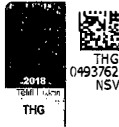
AHMET SARI

Olmayacak şeyler. Olmayacak şeylerde olup bitenler, olup olup hayatı kuranlar. Onca aykırılık, onca uyum... Şaşkınlık. Hayret.

Ahmet Sarı'nın o hayretli bakışı. O bakıştan süzülen ve insanı damar damar işleyen öyküler. Ahmet Sarı'nın bakışının yakaladığı ince ayrıntılar, olağan ve olağanüstü hâller. O bakışın her yerde, her şeyde, hayatın her anında saklı duran hikâyeyi bulup çıkarma hüneri. İyi bir gözlemcinin, şen bir gezginin, bir gülüş ve kahkaha kahramanının insana haykırışı. Ahmet Sarı: Bütün bir öykü yazdırma iştiağı, yoğun heyecan, cesur dalışlar. Bir feryat, bir haykırış... İnsanüstüne oynanan siyasetlerin incelikli keşfi... Hayatın bütün sefaleti ve ihtişamı: Gelgitler, karmaşalar, çelişkiler, uzlaşmalar, çatışmalar, anlamlıyla anlamsızın dehşetli buluşmaları.

Hayatın çok katmanlı, sarmaş-dolaş, geçişli hikâyeleri.

—Köksal Alver

2. BASKI

ISBN: 978-605-326-383-8

İZ YAYINCILIK 1146
SANAT-EDEBİYAT DİZİSİ